

A RUGINIT FRUNZA

de ION BĂNUȚĂ

Tot mai miroase via a tămios și
coarnă,
mustos a piersici coapte și crud a foi
de nuc...

ION PILLAT

Ferestrele odăii mele de lucru, de somn, de nesomn dau spre Cișmigiu, pe unde, de cum fac ochi, mă duc aproape automat să văd soarele, ploaia, zăpada, vântul, frunzele, nefrunzele, florile și uneori niște porumbei care se țin de dragoste în văzul lumii. Toate acestea îmi dau bucurii, îmi dau tristeți, fac să urle alandala toate rotitele sufletului meu. Dar, tristețea mea cea mai adincă, cea mai vastă, se declanșează atunci când cad frunzele.

Septembrie... Din cer, cade sovăielnic parcă acel, un nu știu cum, un nu știu ce, în acel dulce soare învăliuitor care mi se lipește nedeslușit de buze într-o șoaptă încărcată de mister, pe care omul o aruncă printre dinți de miliarde de ori, de atunci de când cad frunzele, de când se vor fi ivit poate copacii pe pământ. În primăveri mă fascinează salcimii, teii. În veri plopii. În toamne sufletul meu se poticnește incandescent de castanii cei cu fructul de culoarea cărămizii, prea arsă în foc pe ici și pe colo, răzbătind cu dezinvoltură prin coaja de verde ce se destramă apoi, ca o piele neverosimilă de brodac.

Septembrie 10. Orele 7,30. Deschid ferestra. O! Ce înfiorător de dulce cade o frunză din castanul meu care aproape îmi intră în casă. O privesc îndelung. Se leagănă. Se leagănă. A, da! A ajuns. A ajuns pe pământ. Mai degrabă, e la pământ. Hades, acest distins și ciudat cavaler al întunericului o așteaptă, precum de altfel așteaptă tilharul tot ce pe aici se naște. Sînt vesel și sînt trist. Sînt vesel fiindcă nu se află o cădere făcută cu mai multă artă ca aceea a unei frunze în acest dans al morții. O frunză care-și vinde verdele primăverii pe o înșelătoare culoare de rugină, în clipa când Măria-Sa Timpul o desprinde de străvechiul ei copac, s-ar părea că e hotărâtă s-o ia dintr-o dată în jos. Dar, nu! Desprinderea unei frunze de văzduhul permanent e și grea și ușoară, nu se știe de ce îi dă senzații noi și când nici nu te gîndești aceasta schimbă brusc de sens. Parcă se oprește,

Cronica unui greier

parcă o ia la stînga, parcă o ia la dreapta, parcă însălează un cerc, parcă n-ar vrea totuși să atingă pământul. Dar implacabilul o așteaptă, acolo jos, unde e și bine și rău, unde vin toate surorile ei întru văzduh, excepție făcînd doar acele mereu crude și verzi ace ale bradului, și unde țes un covor multicolor în care o neștiută rugină se vrea, vai, predominantă. Treacătorul prin vreme, El, Tu, Eu, absent și surprins exclamă: — Ah! Ce frumoasă toamnă! Și toamna e într-adevăr frumoasă. Când frunzele mor se face de aur porumbul. De rubin strugurii. De foc meretele. Se umplu de galbeni chimirele. Vin nunțile de pomină prăbușite în ancestrale petreceri.

El, da, cînd cad frunzele sînt trist. Trist de tot. Nu-mi place moartea nimănui. Frunzele mor ca și oamenii. O! De cîte ori le-am cules din zborul lor în jos, iscodindu-le, să aflu măcar un rost, o vorbă din ultima lor legătură cu cerul. Dar, totdeauna, totdeauna, frunzele mele se retrag într-o inexplicabilă tăcere de cavou. Și totuși, pereții au urechi. În tăcerea lor profundă frunzele îmi vorbesc mereu, mereu.

Poezia... e toamnă. Toamna... e poezie. Dacă am lăsa să ne picure în suflet ca o lacrimă binefăcătoare cîteva imagini din antologia „Poezia toamnei“ a lui Ion Pillat, aș începe chiar cu el, am afla că: — Tot mai miroase via a tămios și coarnă, mustos a piersici coapte și crud a foi de nuc... Sau un Topîrceanu: — A trecut întii o boare / pe deasupra viilor... ori un Al. A. Philippide: — Spre Miază-noapte cel din urmă corb!... / Tot mai trăiește bietul Soare orb?... Și din melancolie, la optimism ia viață o astfel de imagine a Elenei Farago: — Veți dormi visînd un roi / de albi flămînde.

Se vede, este vorba de florile ce se zidesc întru paradisul acelor dulci zburătoare care au dat și numele revistei noastre, Albina.

Toamnă! Peste frunzele ce mor bucuriile gilgiie în nesfîrșitele fructe ale acestui cel mai darnic anotimp. Fructe de aur, de argint, de foc, în definitiv de toate culorile.

O! Lacrima ce se pierde întru căderea frunzelor de rugină este lacrima bucuriei. Toamna e bogată. Sufletul românesc e bogat, adunînd în el toate luminile și umbrele omului care este om.

ALBINA

REVISTA SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMÎNTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 38 (1134) ● ANUL 72 ● SERIA II ● JOI 18 IX 1969 ● 8 pag. 25 bani

Toamna cu-a ei albă frunte
Și cu galbenii-i conduri,
A lăsat argint pe munte
Și rugină pe păduri,

G. TOPÎRCEANU

În floarea tinereții

U.M.A.S... Patru litere părint un rebus fulger, propus spre dezlegare fiecărui vizitator. Reporterul descifrează: Uzina de mașini și agregate Semănătoarea... 20 de ani de activitate productivă... O tinerețe în marș spre victorii și realizări depline!

În curtea uzinei, în străluciri de argint, simboluri pe metal: C-3... SPC-6... C-12 „Gloria”. Sînt șirurile de combine în producția de mare serie, alături de ultima fantastic și impresionantă mașină botezată sugestiv „Gloria”: combina autopropulsată, ieșită în probe de funcțiune!

În hale, în secții și ateliere, mișcare de mașini, mișcare de oameni, mișcare de idei.

Secția IV-a Sculărie. Atelierul de modelărie metal: ochii reporterului descoperă figura senină, privirea de foc și mișcările îndeminate ale unui tânăr care tocmai făcea unei piese, măsurătorile de control.

- Numele? Virsta?
- Alexandru Bodea... 27 de ani.

Un tânăr cu mintea limpede, cu entuziasmul prezent în fiecare gest. Lucrează în uzină din 1957. A învățat secretele și subtilitățile meseriei de la modelorul Radu Ștefan, șef de brigadă. Specializat în lăcătușerie mecanică, azi e unul dintre cei mai buni modelieri ai secției. Modelează piese cu mare grad de precizie cum e carcasa de la motocicleta de pantă „Carpatina” sau „cutia de micș” a cutiei de viteze a primului automobil românesc, Dacia 1100.

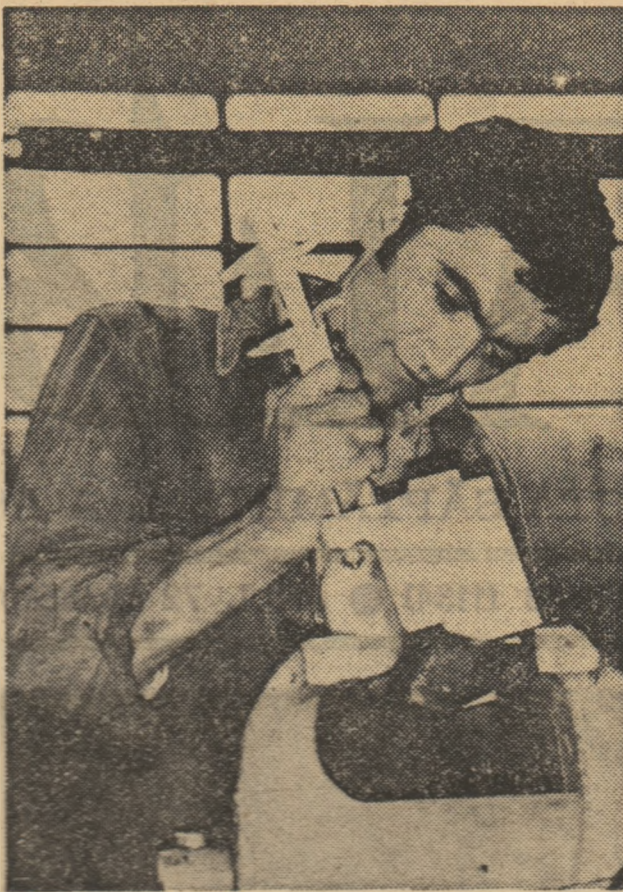
- De loc, de unde, tovarășe Bodea?
- Comuna Bălceni, județul Dimbovița.

Viața lui se împarte și se desfășoară între două extreme: uzina din București și familia, de acasă din comună. Navetist, acoperind zălăse distanțele a două județe. Timp în care, dimineața întovărășește zorile reflectînd la proiectele tehnice în lucru. Timp în care, seara, visează la micuța lui Carmen, în vîrstă de doi ani și șase luni, pregătindu-i cite o povestire nouă. Astăzi seară îi va povesti, probabil, despre un reporter care l-a stînjinit din lucru venind să afle citeva din tainele sufletului lui!

- Ești singurul din comună care lucrezi la Semănătoarea?

— Acum 12 ani, pe cînd și uzina era mai mică, eram singurul.

În 1957 condițiunile lui de muncă erau mai grele și despărțirea de casă pentru învățatură și lucru în atelier îi pusea o serie de probleme pe care trebuia, foarte tînr, să le rezolve prompt, corect, cu mult simț de răspundere. A intrat în organizația de tineret a uzinei și apoi a fost primit membru de partid. Armata a făcut-o la marină, de unde l-au rămas preferințele sportive pentru echipa de fotbal Steaua... Fusese primul tânăr plecat din comună la Semănătoarea. Azi sînt șapte, printre care prietenii și tovarășii lui de joacă, de gînd, de reverie, tovarășii de drum, de uzină, de viață nouă, printre care citează cu plăcere pe Emil Radu, Gheorghe Dorobanța și Chiriță Vasile.

Exemplu în muncă și conduită profesională, el a servit de bună pildă generației din comună, care l-a urmat.

- Îți place muzica zăporă românească? Citești?

Suride cu subînțeles. Un tânăr ca el să nu fie la curent cu ultimele noutăți!? Pune șubleul pe bancă, își încruciează brațele și răspunde reporterului scurt:

— Interpretul preferat, Dan Spătaru. Melodia preferată „Trecea fanfara militară”... Duminică am terminat de citit „Soarta unui om”. Dintre filmele românești mi-a plăcut ceva mai mult „Dragoste la zero grade”. Am văzut primul pas al omului pe Lună, dar și combinele noastre în plină activitate!

Perspectiva imediată: intrarea în școala de maștri spre a-și perfecționa calificarea. A doua perspectivă: alcătuirea unei echipe de lucru numai din tineret, din băieți care urmează să facă primii pași în uzină, urmînd calea celui care l-a arătat frumusețile meseriei și l-a deschis ochii în viața de uzină: Radu Ștefan.

— Deși nu sînt mult mai în vîrstă decît Bodea, se destăinuiește acest om care nu a implinit încă 40, pot spune că l-am crescut eu ca lucrător. E un băiat de ispravă, un muncitor de nădejde în secția noastră.

Nu-i de mirare că „profesorul” și „elevul” au vîrste apropiate, de vreme ce Uzina abia a implinit 20 de ani! Acești tineri, poate azi mai puțin tineri ca ani, dar la fel de entuziaști și hotărîți în muncă, trăiesc multiplicată o tinerețe căreia i-au dăruit și de la care au luat cele mai frumoase, mai cristaline și mai înălțătoare momente de viață: producerea primelor combine românești. Grație lor, grație spiritului de abnegație și muncii neostenite din partea inimilor tinere ale uzinei, holdele țării sînt mai bogate și rodul lor, transformat în pîine, mai gustos.

„Alexandru Bodea, notează reporterul în carnetul lui, gîndește clar, vorbește frumos și trăiește frumusețea sufletească a omului modern, stăpîn pe viață și conștient de rolul pe care-l joacă în societatea socialistă”.

BARUȚU T. ARGHEZI

În primăvara acestui an aflîndu-mă în comuna Tileagd, din județul Bihor, am avut prilejul să urmăresc ecoul larg pe care l-a stîrmit inițiativa căminului cultural de a organiza o întîlnire a satului cu fiii săi plecați pe alte meleaguri.

Se redactau scrisori, se trimiteau invitații în multe localități, iar unii dintre adresații erau rugați ca în cadrul acestei întîlniri să vorbească sătenilor despre munca și activitatea lor.

N-am avut prilejul să particip la întîlnirea de la Tileagd și poate că nici nu aminteam de ea dacă nu mi-ar fi căzut în mină o scrisoare a corespondentului nostru Petre Botașiu din comuna Grăniceri — Arad. În scrisoarea pe care am primit-o de curînd ni se relatează că în comuna Grăniceri a avut loc o întîlnire a foștilor elevi, a promoțiilor anilor 1929—1944. Clipele de revedere s-au transformat într-o impresionantă manifestare a întregii așezări. Cu acest prilej, foștii elevi ai școlii s-au întîlnit cu tinerii și sătenii din comună și au organizat frumoase programe artistice ce au culminat cu un carnaval al tinereții.

Se pare că ideea organizării unor întîlniri ale sateilor cu fiii lor plecați în alte localități începe să se extindă, devenind un fenomen cu adînci rezonanțe și înrîuriri în viața spirituală a așezărilor rurale.

Aflăm că, nu demult, în comuna Cocu-Argeș, la o astfel de acțiune au participat circa 100 de intelectuali, conferențieri universitari, profesori de liceu, ingineri etc., fii ai satului veniți „acasă” să petreacă o zi împreună cu oamenii din mijlocul cărora au plecat.

SATUL ÎȘI PRIMEȘTE FII

La Săliștea din Țara Maramureșului peste 200 de intelectuali, profesori, medici, ingineri, unii plecați cu decenii în urmă din sat, alții mai de curînd, au revenit în comuna lor, la vatra copilăriei, să-și revadă consătenii.

În pitoreasca așezare de pe Iza, manifestarea a cuprins întreaga obște, iar oaspeții au hotărît, împreună cu consătenii lor, să se revadă peste doi ani.

Dincolo de latura etică profund umană, de nostalgia și bucuria revederii locurilor unde au copilărit, întîlnirea intelectualilor cu satul din care au plecat, capătă semnificația unui act cultural de mare însemnătate în viața așezării.

La întîlnirile pe care le-am semnalat, invitații și sătenii au convenit ca ele să se repete periodic, să devină o sărbătoare înscrisă în agenda vieții culturale a satului. Aceasta va avea o mai strînsă legătură între intelectuali și satul lor natal, va oferi posibilitatea ca lăcașul de cultură al satului să apeleze la ei mai frecvent, pentru susținerea unor manifestări culturale.

Se conturează încă de pe acum o mai largă și o mai substanțială contribuție a acestor acțiuni la dezvoltarea vieții spirituale a satelor respective. La întîlnirea de la Grăniceri s-a hotărît, bunăoară, „să se subscrie o sumă benevolă pentru a se ridica în fața școlii un bust al poetului George Coșbuc” — ne scrie Petre Botașiu. La Săliștea s-a stabilit că la proxima întîlnire ce va avea loc peste doi ani să se susțină și anumite comunicări, expuneri, ș.a.

Toate acestea arată cit de rodnice și cit de însemnate pot fi aceste întîlniri prin consecințele lor în viața culturală a satului.

De aceea e de dorit ca ele să fie cultivate și sprînjinite, lărgite și transformate în manifestări din ce în ce mai frumoase, mai complexe care să se înscrie în ansamblul vieții cultural-spirituale a satului nostru contemporan.

I. RADU

Ziarul „Scintila” nr. 8078 din 28 mai 1969), publică, sub semnătura Petre Pintilie, un reportaj interesant nu numai prin conținut, ci și prin mijloacele de expresie folosite.

Reportajul intitulat „Completări la „nomenclatorul” naturii”, începe astfel: „Patru mari unități economice, ca patru stele de primă mărime, circumscriu noua constelație industrială a Troțușului. Creația a acestui sfert de veac de construcție socialistă, cei patru piloni — Centrala termoelectrică, Rafinăria, Combinatul de cauciuc sintetic și produse petrochimice și Combinatul chimic — sînt expresia masivului „descălecat” al tehnicii și al vieții moderne pe locurile natale ale marelui ctitor de cetăți și legendă, Ștefan Voievod”.

Citînd pasajul de mai sus, am subliniat cuvintele constelație și combinat. Îmi propun, acum, să însăilez citeva idei despre fiecare dintre ele. Încep cu cel de-al doilea cuvînt.

Combinat. — Termenul acesta a intrat în limba noastră relativ recent — mai exact, în anii construirii socialismului la noi, în țară, și desemnează un a-

DICTIONAR DE BUZUNAR

„Combinat” și „Constelație”

nume important obiectiv economic. Prin ce se caracterizează acesta? Dacă ne adresăm Dicționarului limbii române literare contemporane aflăm că prin combinat se înțelege o mare întreprindere economică de stat care reunește mai multe întreprinderi industriale și în care unora produsele unei întreprinderi servesc ca materie primă, semifabricată sau auxiliară celorlalte întreprinderi.

Definiția aceasta nu mi se pare îndeajuns de clară, deoarece s-ar putea înțelege că întreprinderile industriale pe care ea le menționează ca fiind reunite de ceea ce numim com-

binat sînt ele înseși obiective economice independente și amplasate în locuri diferite...

Mai exactă, credem, este definiția pe care ne-o prezintă Dicționarul enciclopedic român: combinat = mare unitate economică bazată pe combinarea producției; puternic centru economic înzestrat cu tehnică înaintată și cu o mare eficacitate.

Constelație. — Un grup de mai multe stele și care formează o figură caracteristică, purtînd o denumire — iată ce se înțelege prin constelație. Este vorba — precizăm — de un prim sens al cuvîntului — de sensul fundamental, care poate fi ilustrat printr-un pasaj, cum este următorul, desprins dintr-o pagină sadoveniană: „Vîntul mina munții de nouri, descoperirea constelațiile ursa-mare, ursa-mică, fusul, cobilița”.

Termenul are și un sens figurat — așa cum rezultă chiar din contextul pe care l-am citat la începutul rîndurilor de față. Cu această accepție, cuvîntul apare deseori ca element de comparație pentru ceea ce autorii paginilor de beletristică sau propriu-zis publicistice numesc o constelație terestră spre a sugera pe cele din spațiul cosmic.

N. MIHĂESCU

ÎN POARTĂ. Pictură de Anuța Tite, comuna Săpînța

LUCRĂRI EDILITARE

Q cunoaștere indeaproape a condițiilor geografice și hidrografice ale unor localități rurale indică o acută lipsă în balanța surselor de apă, în repartizarea și utilizarea ei pentru diferite folosințe și îndeosebi pentru consumul casnic. În foarte multe locuri s-au găsit soluții ingenioase pentru aprovizionarea cu apă. În altele, însă, diferite studii efectuate până acum n-au depășit stadiul de intenție, izbindu-se cel mai adesea de costuri ridicate ale lucrărilor destinate acestui scop. În prezent, în unele sate respirate pe coline, locuitorii procură apa potabilă cu dificultate. Fintinile, puține la număr, situate în „vale” cu debite mici, asigură cu greutate aprovizionarea cu apă a celorlalți locuitori. Autoritățile locale consultate în privința căilor de îmbunătățire a alimentării cu apă subliniază cel mai adesea

că sursele de apă aflate în straturile freatice nu pot fi luate în considerare din cauza adâncimilor mari la care se află. Cum, de regulă, și alte sate din împrejurimi au nevoie de apă pentru consum casnic și edilitar, irigații, creșterea animalelor, soluția cea mai convenabilă din punct de vedere economic și tehnic nu ar rămâne alta decât realizarea, prin cooperarea mai multor localități, a unor conducte de la surse de apă aflate, ce-l drept la distanțe mai mari, dar capabile să înlăture fenomenele de dezechilibru în aprovizionare.

Alimentarea cu apă, efectuată cu prioritate în satele ce dau contur noului așezări sistematizate, ar constitui și un puternic îndemn pentru regruparea populației spre zonele centrale, cu confort mai mare. Desigur, ar fi neeconomic ca pentru acele

sate pentru care se prevede o re-așezare într-un viitor apropiat să se investească fonduri în alimentarea cu apă, de vreme ce se cunosc, în mare, etapele regrupării.

Realizarea alimentării cu apă a unor comune se leagă nemijlocit de necesitatea canalizării; de aceea, unul studiul edilitar complet nu-l poate lipsi evidențierea posibilităților concrete pentru efectuarea canalizării. Asemenea lucrări mari cer, fără îndoială, eforturi financiare serioase. Numai cu veniturile comune, autofinanțarea lucrărilor nu este cu puțință cu tot concursul cel pot da cooperativele agricole de producție. Alăturarea altor localități, pentru a realiza alimentarea cu apă și canalizarea în condiții eficiente și rentabile, ar permite reducerea însemnată a costurilor, dar ar înlesni numai în parte eforturile financiare ce se cer fiecărei așezări. Cred că problema ar putea fi soluționată dacă s-ar acorda comunelor, ca beneficiari, de către banca agricolă, unele credite pe termen lung destinate lucrărilor, cu rambursări la termene, în funcție de posibilitățile economice concrete ale fiecărei localități. Ar exista în acest caz o siguranță în execuție, o rapiditate în rezolvarea unor asemenea lucrări de o deosebită importanță pentru înnoirea urbanistică a satelor.

TUDOR BĂRAN-DELAGORJ

Insemnări

„Eu am alte sarcini, tovarășe”

Am asistat de curind la o întimplare hazlie în felul ei. Contabilul șef al unei cooperative agricole l-a rugat pe paznic, un zdrahon de om, cit un munte, (de ce n-o fi fost găsit altcineva pentru acest post nu știu) să dea nițel cu mătura prin curte că „prea s-au adunat multe gunoaie”.

Paznicul l-a refuzat revoltat. — EU să mătur? Asta nu-l treaba mea, eu am alte sarcini aici, tovarășe.

Sarcinile unui paznic sînt, în general cunoscute. Și nu despre ele vom discuta în cele ce urmează, ci despre o anumită mentalitate care mai dăinuie, în rîndurile unor cooperatori; năzuința de a apuca un post cit mai „cald” și, dacă se poate, și mai bine retribuit, fără a face prea mare lucru.

Din păcate, aceste tendințe sînt încurajate de către unii președinți, brigadieri, membri ai consiliului de conducere care se ocupă de orice, numai de bunul mers al cooperativei, nu.

Oamenii de soiul acesta, odată ajunși într-o funcție de conducere devin aroganți, încrezuți — nu se mai scoală dimineața ca toată lumea. Pe la prînzul mic, îi vezi pe la sediul cooperativei cu creionul după ureche privind în dreapta și-n stînga plini de importanță. Așa fac, bunăoară, brigadierii Constantin Mihăilescu și Petre Cucu de la C.A.P. Butoiești, județul Mehedintii care, în calitate de „sefi” nu însoțesc oamenii pe cîmp, nu se interesează la fața locului de mersul și calitatea lucrărilor executate pentru că au alte „sarcini”: la brou, cu condeiul. De multe ori, nici aici.

Deși instrucțiunile U.N.C.A.P. prevăd o corelare cit mai justă a personalului de conducere și administrativ cu mărimea cooperativei, la C.A.P. Rogova (Mehedintii) la o producție globală de 3,3 milioane lei sînt 26 posturi tehnico-administrative, cărora anul trecut le-a revenit peste 9 la sută din totalul zilelor-muncă efectuate aici. Adică la 9 oameni productivi, există un funcționar. Un exemplu și mai grăitor: la C.A.P. Punglina, din același județ, anul trecut un paznic a fost remunerat cu cite 21 zile-muncă la un efectiv de 8 păsări. Am enumerat doar citeva exemple care, sperăm, vor da de gîndit celor care îndrumă activitatea cooperativei de producție.

I. SAFIR

Case din comuna Gura Riului — Sibiu

ÎN MAGAZINELE COOPERAȚIEI DE CONSUM

O zi senină la Mihăilești, în județul Ilfov. Multe femei și bărbați s-au adunat la o consfătuire. Un delegat al Uniunii județene a cooperativei lor de consum i-a rugat să spună ce nemulțumiri au în privința aprovizionării cu mărfuri industriale. Oamenii au răspuns: magazinele cooperativei lor au adus multe imprimeuri pentru rochiile de sezon, stoffe pentru rochiile obișnuite în toate ocaziile, pentru costume bărbătești, confecții și încălțăminte, articole electro-tehnice etc.

„Noi vrem să purtăm numai ce este frumos și util” — s-a auzit o voce din fundul sălii.

— Și? a întrebat tarăși delegatul. Care dintre pinzeturi nu v-au plăcut?

Multe femei au fi-mut să-și spună părerea.

— Imprimeurile „Cecilia”, „Cristina”, „Oltenița” sînt foarte frumoase: culori vii, desene diferite.

S-au pornit tarăși să laude mărfurile. Se părea, deci, că seditința nu-și va atinge scopul, sau, într-adevăr, mărfurile n-au nici un cusur. Căci nu pentru asta fuseseră

chemați cumpărătorii; să spună ce nemulțumiri au. Dar iată că o fetișcană își ridică glasul subțire din fundul sălii.

— Nu sînt numai lucruri bune, la magazinul nostru. Acum citeva luni au adus

n-au fost bine lipite.

— Vă închipuiți că pe drumurile noroioase, pe cîmp, au rămas fără ele, a zis unul. De aceea, aș ruga să se fină seama de cele semnalate de noi. Desigur, pînă la toamnă, Combinatul de cauciuc Jilava va avea timpul să remedieze micile lipsuri de fabricație la cismele pe care le cumpără oamenii de la sate.

Unul din gestionarii magazinelor din Mihăilești a anunțat că s-a organizat de către cooperativă o expoziție de confecții de sezon. Și vizitînd această expoziție, cumpărătorii din Mihăilești au admirat nu numai materialele din care sînt confecționale rochiile, hainele, pantofii și sandalele de vară, ci și modelele care satisfac toate gusturile. O dovadă a bunelor aprecieri făcute asupra calității exponatelor o constituie faptul că mulți dintre cei prezenți au făcut comenzi pe loc, în valoare de citeva zeci de mii de lei, pe care Icomcoop le-a onorat la numai citeva zile de la consfătuire. Mihăileștenii au cumpărat cu drag mărfurile frumoase și utile.

RADU SANDU

MĂRFURI FRUMOSE ȘI UTILE

niște imprimeuri în culori nepotrivite și cu desene urite care nu au deloc căutare. Zac în rafturi și nu se uită nimeni la ele. Aș vrea să știu și eu, cine le-a lucrat? Să le trimiț o felicitare.

I se răspunde că unele au fost lucrate de Industria textilă din Arad, altele de Industria Dacia din București. Au vorbit și bărbații. Ei au ținut să spună, tot atit de deschis părerea asupra calității unor mărfuri. Le-au plăcut cismele de cauciuc, ca formă, ca fason cum se mai zice — dar... Tocurile

Să cunoaștem legile țării

PRESCRIPTIA, GRAȚIEREA ȘI AMNISTIA

PRESCRIPTIA este o instituție a dreptului penal care constă în aceea că, după scurgerea unei anumite perioade de timp, determinată de lege, autorul infracțiunii nu mai poate fi tras la răspundere penală. Prescripția se justifică prin aceea că după trecerea unei lungi perioade de timp de la comiterea infracțiunii, pedepsirea infractorului și-a pierdut necesitatea, deoarece este de presupus că în intervalul scurs de la comiterea faptelor și-a îndreptat și s-a adaptat regulilor de conviețuire socială.

GRAȚIEREA este un act de voință al puterii de stat, cu efecte, asupra pedepsei, pe care o poate anula, micșora sau schimba într-una mai ușoară. Grațierea se acordă fie individual, la cererea celui condamnat, fie pe baza propunerilor făcute de organele justiției și ale procuraturii, fie din inițiativa puterii de stat, celor condamnați pentru anumite categorii de infracțiuni. Grațierea este personală deci nu profită participanți (complici, favorizatori, tăinuitori etc.). De asemenea, nu are nici un efect asupra pedepselor complementare (confiscarea averii etc.), și asupra despăgubirilor civile acordate părții vătămate.

AMNISTIA. După cum se știe în condițiile orinduirii socialiste, se poate

aprecia uneori că sancționarea anumitor infracțiuni săvîrșite precum și executarea pedepselor care au fost aplicate pentru asemenea infracțiuni și-au pierdut utilitatea, pericolul de repetare a lor fiind mai redus. Expresie a acestei constatări, amnistia este un act de voință a organului suprem al puterii de stat care are ca efect stingerea încovimării anumitor fapte, iar dacă intervine după condamnare se stinge executarea pedepselor respective.

Amnistia nu suprime faptul în sine, care, ca activitate materială s-a produs și a lăsat urme, și înlătură numai caracterul său penal, întocmai ca și cum nu ar fi fost pedepsit niciodată.

Amnistiindu-se faptele, iar nu autorii, de amnistie profită toți participanții la infracțiunea respectivă, dar se pot da și amnistii condiționate, iar condițiile să privească persoana făptuitorului (de ex. infractor fără antecedente penale, femei gravide, minori etc.).

VASILE BRĂILOIU
Consilier juridic șef

TESĂTOAREA DIN AVRIG

Intr-o zi de sfârșit de august, o femeie mărunțică, din Avrig, s-a instalat cu războiul de țesut la Muzeul Satului și a început să lucreze.

A venit în Capitală împreună cu alți creatori populari din țară, invitată de organizatorii Expoziției meșteșugurilor populare să arate cum se țes, cum se lucrează vestitele chindee, frumoasele ștergare și fețele de masă din satul ei de lângă Sibiu.

De atunci o poți vedea în fiecare zi inconjurată de vizitatori care-l admiră îndemânarea, talentul, felul cum vrăjește frumusețile pe pinza albă.

Stau lângă război, alături de un grup de străini și mă uit la ea cât de transpusă lucrează, îi urmăresc degetele luncind pe fire și mi se pare că această femeie mărunțică stă la o imensă harfă și cântă un imn închinat frumosului, culorilor.

Suveica aleargă într-una, spata lovește mereu și roșul, și negrul și albul răsar în dungi succesive, într-o alternanță de o desăvârșită armonie cromatică. Văzind țesătura ieșită din mișcările ei ai impresia că la război creează un mare colorist, un artist ce stăpânește secretul așezării și imbinării culorilor.

Maria Spiridon lucrează de peste patru decenii frumoasele țesături din Avrig. La nouă ani, mama ei a așezat-o la război și a început s-o învețe cum să așeze firele, cum să minuiască spata și suveica, cum să lucreze „trandafirul”, „rotogolul”, „cornul berbecului” și alte motive, la fel cum le-a deprins la rindul ei de la bunica Mariei.

Dar țesătoria din Avrig nu este numai o creație ci și o pasionată colecționară de frumos. În decursul anilor ea a strâns în casa pe care a transformat-o aproape într-un muzeu, o valoroasă colecție de diferite țesături, picturi pe sticlă, obiecte de ceramică etc., colecție pe care o va dona muzeului sătesc din Avrig, în curs de înființare.

În luna martie a anului '68, cu sprijinul cadrelor didactice din comună, al directorului școlii, Mircea Hozea, al învățătoarei Maria Răduț, al directorului de cămin, Vasile Balteșiu, Maria Spiridon și-a realizat un vis mai vechi. A format în comună un cerc de țesături și cusături populare cu vreo 20 de fete. A împrumutat de la femeile din sat 3 războaie, și a început să învețe „elevele” tainele meșteșugului. Azi, la Avrig, ea conduce un curs la care participă 60 de fete.

Mi-a povestit multe amănunte de la primele lecții pe care le-a predat, despre felul cum a învățat elevii să

lucreze „trandafiri” „picături”, „ciocănele” și alte motive luate de pe costumele populare specifice Avrigului.

Mi-a vorbit cu multă căldură și mindrie despre unele eleve deosebit de talentate ca Elena Stoica, Maria Sirghie, Ana Orza, Maria David și altele care au expus deja cusături lucrate de ele la ultima bienală de artă populară.

O ascultam și, în timp ce vorbeam, mă gindeam la cercul de cioplitori în lemn înființat de Gheorghe Boredi la Vadul Izei din Maramureș, la cercul din Săpînța condus de meșterul Stan Pătraș. Mă gindeam însă și la faptul că în foarte multe locuri unde există meșteri renumiți, căminele culturale întârzie organizarea unor asemenea cercuri.

Exemplul Mariei Spiridon ar putea constitui un imbold și în această privință.

R. IARAI

CALENDARUL TRADIȚIILOR

Vine vremea, în acest început de toamnă, de a se săvârși, respectându-i-se toate momentele și semnificațiile sale tradiționale, o altă datină de muncă: coborirea turmelor de la stini. Păstrându-și aproape întocmai înfățișarea ca în vremea începuturilor de istorie, așa cum ne încredințează Columna lui Traian sau Monumentul de la Adam-Klisi, scena tulbură și acum prin imbinarea sa de solemnitate și bucurie a muncii împlinite.

...Insoțit de sunetele buciului, convoiul, purtând întreaga zestre de muncă a stinii, străbate pădurile și poienile munților, tinzind către satul din vale întru binemeritata odihnă de peste iarnă. Despărțirea de munte, deși bărbătească, nu poate ascunde un dor tainic: „Săraci brazi incetinați! / La ce foc vă legănați? / Cum să nu ne legănăm, / Dacă singuri rămânem?”. Lipsit pentru o vreme de prezența binefăcătoare a omului, peisajul își pierde, parcă, o parte din fru-

„COBOR TURMELE ÎN VALE”

museea sa: „Cobor turmele la vale, / Rămîne codrul de jale”, căci „Rămîn stini fără stăpîni, / Strunguțe fără oițe, / Scaune fără băcițe / Izvoare fără mioare”.

La rindul lor, cei din sat așteaptă cu nerăbdare întoarcerea ciobanilor. Știut fiind că „Nici un dor nu vine iute / Ca de la cioban din munte”, mai cu seamă fețele roașe însăși firea să înlesnească drumul celor dragi: „Luniță, mindră luniță, / Ține badei luminiță; / Luminează jos pe cale, / Că vin oile de vale”.

Odată sosiți în sat, încărcăți de rodul muncii lor, ciobanii sînt întâmpinați și sărbătorii cum se cuvine. Mai apoi, în pacea serilor, acești oameni încercați, cărora poporul nostru și folclorul său le-a păstrat o îndreptățită prețuire, povestesc în viers despre faptele lor și ale înaintașilor, adese asemănați cu eroi de basm și de baladă. Așa se va fi ivit pentru a nu mai putea pieri niciodată, și „Miorița” noastră, minune trăită și cîntată.

...Și iarăși, cine știe ce cioban, greu încercat de dorul muntelui, va mai fi înginat doar pentru sine acest cîntec al bucuriilor și muncii viitoare: „Frunză verde foi și-o fragă, / La treci iarnă mai degrabă, / Să mă văd în primăvară, / Să mai ies la munte iară, / S-aud brazii vijînd / Și băcioarele mulgînd, / Fetele-n frunză cîntînd”.

ALEXANDRU POPESCU

ANCHETA NOASTRĂ

Folclorul în actualitate

Continuînd sondarea opiniei de specialitate în privința valorilor concrete ale folclorului românesc, redactorul nostru Barutu T. Argezi s-a adresat din partea redacției sculptorului Patriciu Mateescu. Reprezentant viguros al tinerei generații de artiști plastici, Patriciu Mateescu s-a apropiat în cercetările sale de specialitate și operele lui plastice de miezul de foc al artei tradiționale românești, dînd lucrări originale într-un spirit modern și în nota unei puternice personalități artistice, mult apreciate în țară și peste hotare.

Redacția: Care este rolul folclorului și sensul spiritului culturii tradiționale românești, în viața și arta modernă?

Patriciu Mateescu: Complexitatea fenomenului de artă populară constă în multiplele sale forme de exprimare, iar spiritul acestui complex se degajă din întrepătrunderea ca și din interdeterminarea spontană a diverselor sale forme de manifestare. Există o legătură strînsă între cadența ritmului muzicii și dansuri populare și creșterea în lemn, decorul ceramicii sau împunsătura cu acul, între echilibrul doinei și acela al arhitecturii, țărănești sau al formelor ceramicii, bătutul din călcii sau cu palma pe picior în dans și sensul geometric al întregii ornamentații populare. După cum echilibrul gospodăresc în familia țăranului determină o înțelepciune și o cunoaștere a materialelor ce le prelucrează cu necesitate. Există această înțelepciune și înțelegere a specificului materialelor, de care fiecare artist modern poate fi invidios astăzi. De la această înțelepciune și de la acest spirit unitar al diverselor forme de exprimare ale țăranului artist, avem mult de învățat.

Înțelepciunea ce se transmite prin mîna olarului sau a țărăncii ce modelează pardoseala sau vatra, echilibrul construcției populare, funcționalitatea obiectelor ce le realizează, armonia cromatică ca și ritmica echilibrată a ornamentației românești, iată elementul de cultură ce trebuie să stea la baza izvorului inspirației, în singele și în gîndul creatorului născut pe aceste meleaguri.

Între cultura tradițională și cultura artistului nu există nici o con-

tradiție, în schimb artistul modern este sărac spiritual fără acea esență românească ce trebuie să pătrundă opera sa și să izbucnească apoi în mod rafinat.

Nici o formă de exprimare populară nu contrazice experiența modernă. În schimb, cunoașterea echilibrului artei populare poate încălca opera plastică actuală de sobrietate și demnitățile unei opere depline. Din această cunoaștere dublată de personalitate apare opera de valoare universală, națională.

Andreescu, Luchian, Paciurea, Brîncuși, Țuculescu sînt exemple în acest sens de deplină afirmare pe plan național și mondial. Nu pledez pentru o artă folclorică făcută de artiștii culți, dar cred că nu poate exista o artă mare românească dacă din cultura artistului plastic român lipsește cunoașterea artei populare. Copierea aspectului exterior a elementelor de artă populară este un act de incultură și de vulgarizare și de diminuare a spiritului profund și unitar al acestei arte. Ne bucurăm desigur de o mare bogăție de forme de artă populară românească din fericire încă vie, dar atracția pe care o exercită în mod firesc nu trebuie să fie aceea a aparițiilor, ci a străfundurilor!

În epoca noastră, în țara noastră sînt desigur mulți artiști care

transmit prin operele lor acest spirit fie că e vorba de pictură, sculptură, grafică sau artă decorativă, dar citarea lor necesită un recul pentru a-i putea afirma ca înțelepți ai acestor pătrunderi subtile. Sublinierea acestor valori ce se afirmă ar trebui să stea însă în grija criticilor de artă. Continuitatea acestei științe ar trebui pregătită printr-un învățămînt complex în cadrul institutelor de artă în sensul unității artei populare, a spiritului comun și interdeterminării culturii tradiționale, poezie, muzică, dans, plastică, arhitectură, precum și a raporturilor ei la arta modernă.

Conservarea în același timp a acestor izvoare vii existente încă în țara noastră, ar trebui, de asemenea, să depășească atenția acordată pînă acum, creînd un sistem de rezervă, de organizare a conservării și perpetuării celor mai autentice creații tradiționale contemporane. Afi lierea unei asemenea asociații — rezervații ale celor mai valoroși creatori de artă populară — la Uniunea Artiștilor Plastici, ar fi poate un mare act de cinstire și de grijă pentru valorile ce nu trebuie să dispară și care trebuie să transmită și artiștilor culți respectul pentru glia strămoșească.

„Rapsodul”

O MĂSURĂ NECESARĂ
DE PREVEDERE:

ASIGURAREA LA ADAS (XXXII)

Un exemplu
edificator

Consemnat de
AUREL CRIȘAN

Ilustrații de Nic. Nicolaescu

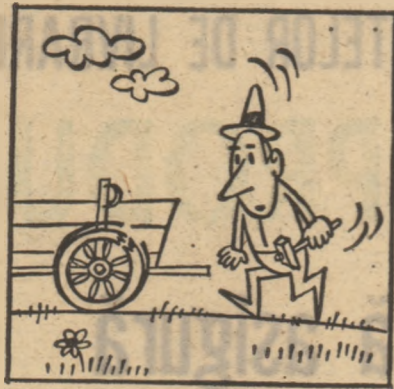
Că în comuna Vaideeni, din județul Vilcea, sînt oameni gospodari, am mai scris, nu de mult. Dacă reamintesc aceasta, faptul se datorează intenției de a relata o situație din care rezultă, după cum se va vedea, că GOSPODAR poate fi considerat numai cel care, pe lângă faptul că muncește bine și cu frumoase rezultate, are și grijă de roadele muncii sale, de ceea ce a adunat din dorința de a-și face viața cit mai frumoasă.

Voi relata deci despre Ion N. Dinicioiu.

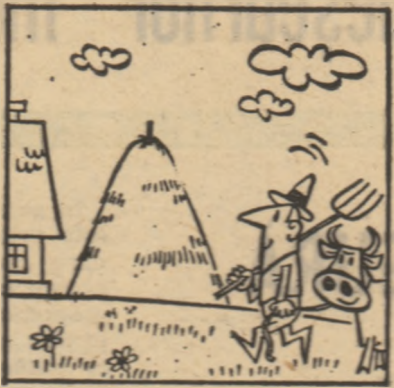
De la început trebuie să afirm că el este cunoscut și apreciat, că se bucură de încrederea locuitorilor comunei.

Cum are puțin timp liber, cum găsește ceva de făcut. Pomi sînt mulți în jurul casei. El trebuie bine îngrijit, pentru a da roade bogate.

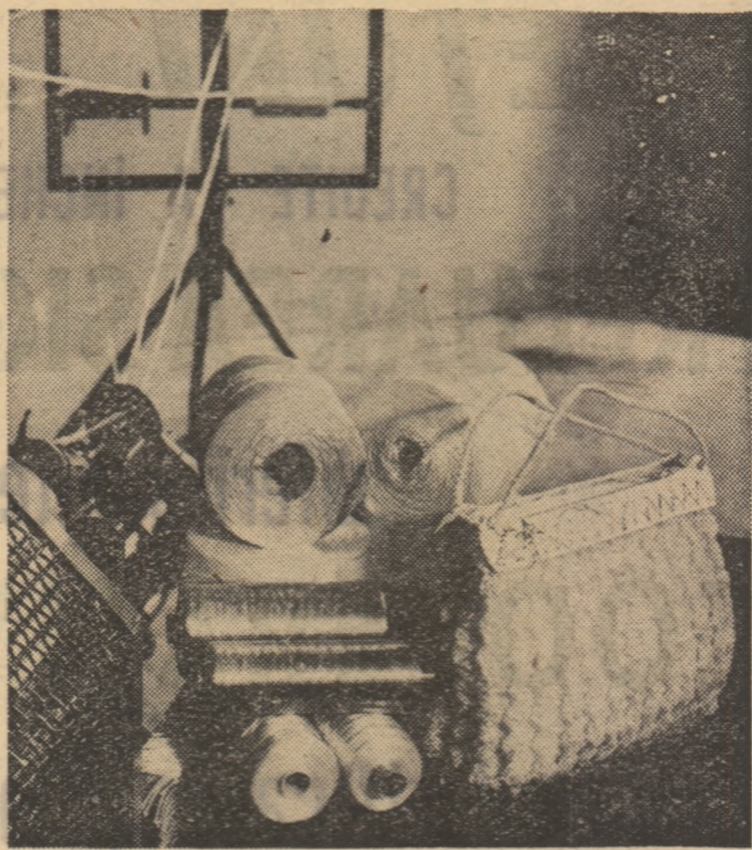

Dar parcă numai pomii necesită destule eforturi? Cite nu sînt de făcut pe lângă casă, mai ales atunci cînd ai o gospodărie frumoasă și îți să fie frunțaș în comuna ta! Reparații de tot felul răpesc destul de multă vreme. Iată de ce timpul este foarte prețios și nu este deloc irosit, nici de Ion N. Dinicioiu și nici de alți locuitori ai comunei vilcene.

Ion avea, deci, o gospodărie de toată frumusețea. Își cumpărase și mobilă. Seara, cînd văcuța intra pe poartă, el se grăbea să o ducă spre grajd, să-i pregătească un așternut proaspăt. Era bucurat că toate îi mergeau „în plin”, cum spuneau vesel tuturor vecinilor.

(va urma)

Benzile din polipropilenă cunoscute deja în toată țara prin frumoasele sacose și poșete fabricate din acest material, precum și prin utilizarea lor ca înlocuitor de rafie în agricultură și-au găsit un nou domeniu de aplicare prin producția de sfori, șnururi, și frînghii din polipropilenă, foarte rezistente și insensibile la umiditate, produse de

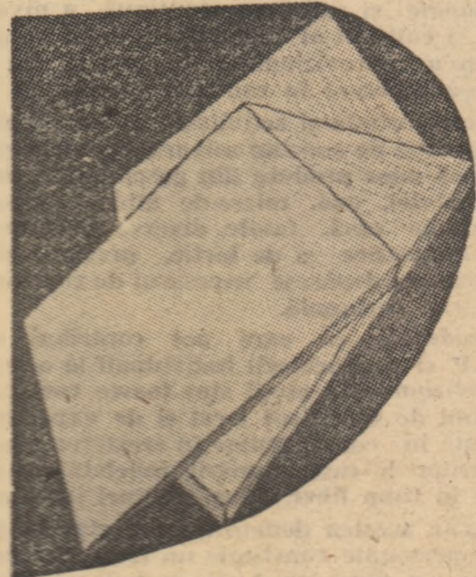
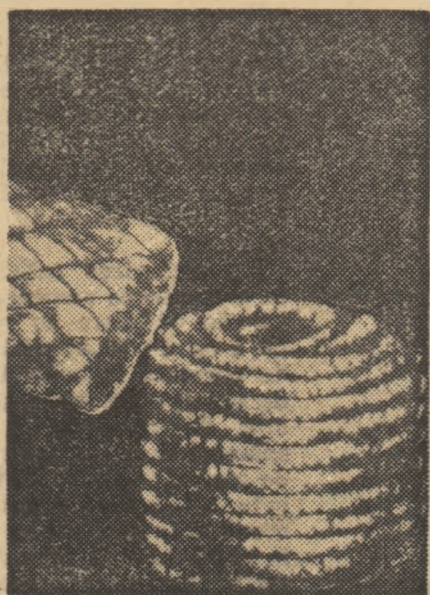
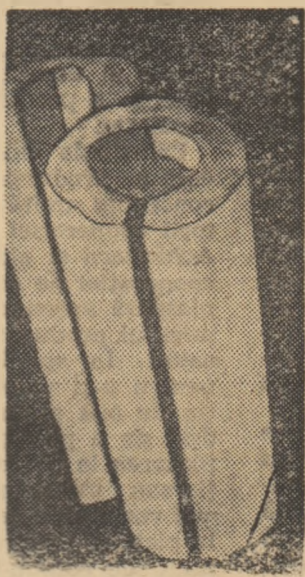
FABRICA DE MASE PLASTICE
„VIITORUL” ORADEA

Reînnoiți-vă
abonamentele la
revista „ALBINA”

ÎNTRERPRINDEREA DE MATERIALE IZOLATOARE

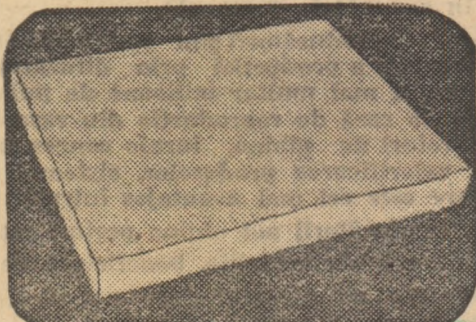
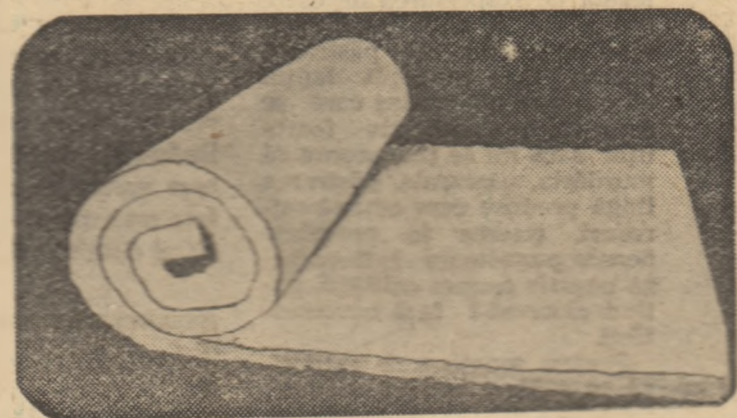
● BERCENI ● PLOIEȘTI ●

telefon 134 00 - 134 01

Produce și livrează :

- VATĂ MINERALĂ ÎN VRAC
- ÎMPĪSLITURĂ DIN VATĂ MINERALĂ pentru construcții și instalații frigorifice.
- SALTELE DIN VATĂ MINERALĂ
  - pe carton ondulat
  - pe rabiț cu stuf
  - pe plasă de sîrmă
  - pe hîrtie bitumată.
- PLĂCI DIN VATĂ MINERALĂ
  - pentru izolații fonice
  - pentru amortizarea zgomotelor din impact
  - pentru izolații termice.
- PLĂCI AUTOPORTANTE DIN VATĂ MINERALĂ
- COCHILII DIN VATĂ MINERALĂ
- ȘNUR DIN VATĂ MINERALĂ.

PREȚURI AVANTAJOASE

CREDITE LA ÎNCHEIEREA CONTRACTELOR DE LIVRARE

PRELUAREA SIGURĂ A PRODUSELOR

diferite alte avantaje vă asigură

COOPERATIVELE DE CONSUM

la valorificarea prin contractări și achiziții a produselor animale, vegetale și deșeurilor metalice.

COOPERATIVELE DE CONSUM ASIGURĂ

VALORIFICAREA AVANTAJOASĂ A

PRODUSELOR AGRO-ALIMENTARE

OBȚINUTE ÎN GOSPODĂRIA PERSONALĂ

D. FĂINIȘI

Director general în Centrocop

Dezvoltarea multilaterală a economiei noastre naționale și ridicarea continuă a nivelului de trai și cultural al oamenilor muncii necesită asigurarea aprovizionării populației cu produse agro-alimentare în cantități sporite.

Desfășurându-și activitatea în principal la sate, cooperativa de consum asigură valorificarea avantajoasă unor produse din gospodăriile populației ca: păsări, ouă, miere de albine, pene și fulgi, iepuri de casă, fasole, diverse cereale, fin, deșeurii metalice și de hirtie, precum și a altor produse ce depășesc necesarul de consum în gospodăria personală.

Produsele cu care pot contribui membrii C.A.P. și producătorii individuali la o mai bună aprovizionare a pieții sunt foarte variate și ele depind de specificul local și de experiența acumulată în cursul anilor în creșterea păsărilor, a iepurilor de casă, stupărit, indeletniciri care, făcute în timp liber, aduc venituri însemnate.

Toate acestea demonstrează clar că gospodăriile personale constituie un izvor permanent de resurse a căror producție trebuie să crească și să fie valorificată cât mai corespunzător.

Unitățile cooperative de consum preiau prin contracte sau achiziții toate produsele agro-alimentare obținute, precum și alte produse ca melci, broaște. Țăranii muncitori au astfel posibilitatea să-și valorifice și disponibilul de forțe de muncă.

Cumpărarea produselor se face de către aparatul de achiziție al cooperativei, direct de la domiciliul producătorilor sau prin centrele de achiziții din comunele respective, scutindu-i pe aceștia de deplasări lungi și costisitoare pentru vânzarea produselor pe piață. În acest mod, producătorii pot să-și folosească mai eficient fiecare zi de lucru în gospodăria agricolă de producție sau în gospodăria personală.

Totodată producătorii sunt sprijiniți în acțiunea de creștere a producției prin difuzarea, în fiecare an, a mai multor milioane de pui de o zi, iepuri de casă de reproducție din rase selecționate, roiuri de albine, furaje concentrate etc.

În valorificarea produselor, sistemul de contractare este cel mai avantajos întrucât pe de o parte producătorii pot obține prețuri mai mari față de cele de achiziție, beneficiază de credite în numerar cu ajutorul cărora pot să-și dezvolte producția de păsări, iepuri de casă, miere, iar pe de altă parte au asigurată valorificarea certă și la termen a produselor.

Avantajos pentru producători este și faptul că pot solicita cooperativei sprijin în asigurarea cu ambalaje pentru produsele pe care le valorifică pe bază de contract sau la achiziții.

Una dintre sursele aducătoare de venituri este creșterea păsărilor. Pentru a obține însă rezultate bune, fiecare gospodină trebuie să se preocupe de îmbunătățirea rasei de păsări pe care o crește în gospodărie. În acest scop, cooperativa de consum are aproape în toate județele din țară stații de incubație, în care se produc pui de o zi din rasele cele mai productive.

De la păsări, producătorii pot valorifica pe lângă produsele principale ca ouă, carne și un alt produs — fulgii și penele — apreciate ca fără importanță de foarte mulți crescători de păsări și gospodine și care, în fapt, reprezintă un produs de o importanță deosebită pentru creșterea veniturilor ce se pot obține din creșterea păsărilor.

Un alt produs pe care cooperativele de consum îl cumpără este mierea de albine. Datorită sprijinului acordat de stat, stupăritul a luat o mare dezvoltare în țara noastră, ceea ce a permis creșterea în mod simțitor a producției de miere și o dată cu aceasta și cointeresarea apicultorilor de a valorifica producția marfă prin cooperativele de consum pe calea contractărilor și a achizițiilor.

Creșterea iepurilor de casă și valorificarea lor prin cooperativele de consum reprezintă un alt mijloc de sporire a veniturilor gospodăriei personale. Și în această indeletnicie este bine să se pună un accent deosebit pe obținerea de rase de iepuri de mare productivitate. În acest scop crescătorii își pot procura iepuri matcă fie cumpărând tineret de la crescătoriile cooperativei de consum, fie de la alți crescători.

Pe lângă achiziționarea produselor mai sus arătate, cooperativele de consum cumpără și unele produse ca: lână de oi, piei de animale (bovine ovine, caprine etc.), care se găsesc aproape în fiecare gospodărie.

Cooperativele de consum vin permanent în sprijinul producătorilor pentru ca aceștia, prin valorificarea produselor în cantități cât mai mari, să poată obține venituri sporite, producția să crească continuu, iar volumul de produse agro-alimentare achiziționate să satisfacă în tot mai mare măsură necesarul populației.

În general, producția de ouă este principalul scop pentru care creșterea păsărilor cunoaște o răspândire largă în gospodăriile personale, însă puține sunt gospodinele care ar putea să spună ce cantitate de ouă obțin de la găinile pe care le au în gospodărie.

Cunoscând faptul că producția de ouă este cea care reglează rentabilitatea în creșterea păsărilor, este necesar să se acorde o atenție mai mare volumului de ouă pe care îl realizăm, mai ales în perioada următoare când, datorită noilor prețuri de achiziționare a ouălor practicate de unitățile cooperative de consum în perioada toamnă-iarnă, există condiții deosebit de avantajoase pentru ca fiecare cantitate de ouă produsă în gospodăria personală să fie valorificată la prețuri bune.

În perioada de toamnă-iarnă există posibilitatea ca prin asigurarea unor condiții cât mai bune de adăpostire și în special de furajare, producția medie de ouă la o găină să depășească 50 bucăți, realizându-se prin aceasta o reducere simțitoare a cheltuielilor de producție, ceea ce va duce la creșterea veniturilor.

Adăpostul găinilor trebuie să asigure odihna, furajarea și adăparea păsărilor în condiții cât mai bune, să fie călduros în perioada de iarnă, să fie luminos, cu posibilități de aerisire și lipsit de curenți. Furajarea se va da în așa măsură încât să asigure atât necesarul de întreținere a organismului păsărilor, cât și producții mari de ouă.

La alcătuirea rației zilnice în perioada ce urmează pentru găinile ouătoare se recomandă a se da 50 la sută uruială de porumb, 14 la sută uruială de orz și ovăz, 10 la sută uruială de mazăre, 10 la sută spărturi de grâu și reziduuri de morărit, 7 la sută țărițe de grâu, 5,5 la sută făină de luncă, 3 la sută săruri minerale și 0,5 la sută sare de bucătărie. Cantitatea zilnică de hrană va fi de circa 130g. în funcție de mărimea găinilor și producția de ouă.

Valorificarea superioară a producției de ouă este strâns legată de respectarea de către gospodine a unor reguli privind stringerea și păstrarea ouălor. Este cunoscut faptul că oul este un produs care se depreciază calitativ foarte ușor dacă nu se ține seama că murdăria, umezeala, păstrarea lângă produse care emană mirosuri, ținerea în ambalaje necorespunzătoare influențează negativ asupra calității, punând chiar să-l facă necomestibil.

Pentru menținerea calității a ouălor se recomandă curățirea zilnică a cuibarelor și schimbarea paielor murdare, stringerea cu mâinele curate a ouălor din cuibare cel

SĂ PR

ȘI SĂ VA

CANTITĂȚI

DE

puțin de două ori pe zi, până la trarea ouălor până la valorificarea în încăperi uscate, răcoase, transportarea ouălor în coșuri pe fundul cărora se va pune un strat de paie curate și uscate, valorificarea zilnică a producției de ouă rezultate.

Principala cale de valorificare a producției de ouă constituie unitățile de achiziționare și salariați ai cooperativei de consum și alți salariați ai cooperativei de consum se plasează aproape zilnic la domiciliul producătorilor, venind astfel în sprijinul acestora pentru a-și valorifica producția de ouă obținută și scutindu-i de a pierde timp cu deplasarea la centrele de achiziție sau magazine, ca să nu mai vorbim de deplasările pin la piețe și târguri, la mari distanțe de comune și sate, care sînt nu numai costisitoare dar și răpesc și de la muncile agricole unde ei își desfășoară activitatea de bază.

Stimularea producătorilor în creșterea producției de ouă și valorificarea unor cantități sporite constituie un obiectiv important al unităților de achiziție ale cooperativei de consum, unic achizitor de ouă pe întreg cuprinsul țării.

În acest complex de măsuri se încadrează atât achiziționarea ouălor pe mărime, stimulându-se astfel producătorii care valorifică ouă cu o greutate mai mare — peste 50g. — cit și sistemul de prețuri

Au
D. BOGDAN
N. MI

Producătorii!
Cresceți păsări de ouă care vă asigură producții mari de ouă și carne.

VALORIFICÂND PRODUCȚIA DE OUĂ ȘI PĂSĂRI PRIN COOPERATIVELE DE CONSUM OBȚINEȚI VENITURI ÎN CANTITĂȚI MAI MARI.

Achizițiile de ouă și păsări se fac de către achizitorii cooperative-lor la domiciliul producătorilor, la centrele de achiziție și de gestionare a magazinelor.

DUCEM

RIFICĂM

MAI MARI

Ă

iat pe perioade de produc-

entru a diferenția valorifi-
ca ouălor de calitate supe-
ră, sistemul de achiziție
prevede ca prețul ouă-
peste 50 g. (cele care nu
sunt prin inelul calibrat cu
se efectuează verificarea
or la cumpărare) să fie
mai mare cu 0,10 lei/bucată.

De asemenea, pentru stimu-
la obținerii unei produc-
ții mari de ouă în perioada de
întreținere și costurile
sunt ceva mai mari, s-a asigu-
rat ouăle destinate valorifi-
cării prin unitățile și achizi-
torii cooperative de consum să
cumpărate la prețuri mai
mari care în unele perioade
sunt peste 1,10 lei/bucată
pentru ouăle mari și peste 1,00
lei/bucată pentru ouăle mici.
Asigurarea de prețuri im-
portante la cumpărare cons-
titue un stimulent convingă-
tor pentru producători în re-
zultul unui număr mai mare
de ouă în scopul reali-
zării unor producții sporite de
ouă în perioada de toamnă-
iarnă.

Condițiile creșterii necon-
veniente a producției de ouă,
cooperativei de consum și re-
sarcina de a contribui la cre-
șterea volumului de achizi-
ție a acest produs pentru
facerea în mai bune con-
diții a nevoilor consumului in-
dividual și a cererilor pentru

at:
GOMBOȘ și
SCU

VALORIFICAREA PĂSĂRILOR PRIN

UNITĂȚILE COOPERATIVE DE CONSUM

Avantajele deosebite ce se pot obține din creșterea păsărilor a determinat extinderea acestei activități în aproape toate gospodăriile personale din mediul rural. În același timp, numărul păsărilor a crescut considerabil iar cantitățile de păsări valorificate prin unitățile cooperative de consum s-au majorat an de an.

Producția de carne de pasăre obținută este în mică parte consumată în gospodăria personală, surplusul peste necesarul de consum fiind valorificat în cea mai mare măsură prin cooperativa de consum prezentă prin unități și achizitorii în toate comunele și satele de pe cuprinsul țării.

În creșterea volumului de carne de pasăre, un rol important îl are cooperativa de consum care pe de o parte difuzează în masa crescătorilor de păsări pui de o zi din rase de mare productivitate, iar pe de altă parte asigură preluarea tuturor cantităților de păsări destinate valorificării.

Acest aspect a influențat în mare măsură pe producătorii de a nu se mai deplasa cu păsări în piețe întrucât avantajele pe care le oferă unitățile cooperative de consum prin prețurile de contractare și achiziții asigură o valorificare sigură și rentabilă.

Sistemul de contractare și achiziție asigură prin prețurile care se practică o diferențiere a modului de cumpărare, stimulând astfel pe cei care valorifică păsări de calitate superioară, urmare unei îngrijiri și hrăniri mai bune. Această măsură de stimulare prin prețuri diferențiate pe calități vine să compenseze hrana suplimentară ce se dă păsărilor, lucru ce trebuie făcut de toți producătorii cunoscând fiind că rentabilitatea în creșterea păsărilor depinde de veniturile ce se realizează.

Pe linia stimulării celor ce valorifică păsări prin unitățile și achizitorii cooperative de consum, din luna iulie prețurile de cumpărare au fost majorate creștându-se astfel condiții mai avantajoase producătorilor.

Astfel, în situația contractării a 10 găini care se livrează la o greutate de 22 kg producătorul primește 275 lei, cu 44 lei mai mult decât în vechile condiții de preț. O deosebită majorare s-a făcut la prețurile de cumpărare pentru cocoși. Dacă presupunem că un producător valorifică pe bază de contract 10 cocoși care au la livrare o greutate totală de 28 kg., acesta primește în noile condiții de preț 350 lei. Pentru aceeași cantitate de păsări producătorul primea în condițiile vechi de preț suma de 210 lei. Diferența de preț aduce producătorului în acest caz un venit suplimentar de 140 lei, sumă ce constituie un stimulent convingător de a se valorifica cantități mai mari de păsări prin contracte ce se pot încheia cu unitățile și achizitorii cooperative de consum.

Crescătorii ce se îndeletnicesc cu îndoparea găștelor au asigurate condiții deosebit de avantajoase în obținerea de venituri suplimentare. Astfel, pentru găștele îndopate contractate, producătorul primește la livrare pentru fiecare kg de gîscă îndopată 13,50 lei, un spor de 1 leu și o primă de 2 lei pentru găștele predate în perioada 1 septembrie—20 noiembrie sau 1 leu pentru găștele predate în perioada 21 noiembrie—5 decembrie, precum și cite 2,5 kg porumb pe care îl plătește la preț de stat respectiv 1,60 lei per. kg. Practic, dacă considerăm că un producător a contractat livrarea a 20 găște îndopate pe care le predă la data de 25 octombrie la o greutate totală de 112 kg va primi în total suma de 1848 lei ceea ce revine la 92,40 lei pentru o gîscă. În plus producătorul va primi contra cost pentru cele 112 kg carne de gîscă îndopată cantitatea de 280 kg porumb necesar îndopării găștelor, pe care îl plătește la preț de 1,60 lei/kg.

Dacă cele 20 găște s-ar valorifica în stare de creștere și dezvoltare normală la o greutate totală de 70 kg s-ar obține la preț de achiziție suma de 630 lei. Rezultă deci că îndoparea găștelor și livrarea lor pe bază de contract încheiat cu unitățile cooperative de consum este foarte avantajoasă pentru producătorii mai ales că pe lângă prețul stimulatoriu se asigură contractanților și porumb contra cost la preț de stat necesar îndopării. În aceste condiții producătorii pot să-și realizeze prin îndoparea găștelor un venit suplimentar de circa 35 lei pentru fiecare gîscă îndopată.

Convinși de avantajele materiale pe care le pot obține, tot mai mulți sint producătorii care contractează livrarea de păsări cu unitățile cooperative de consum. Cîteva exemple sint edificatoare în acest sens. Astfel,

în județul Arad producătorii din comuna Zerind au contractat pentru acest an livrarea a 18 000 găște îndopate cu o greutate totală de 108 000 kg., în județul Bihor producătorii din comuna Sălard au contractat livrarea a 9 138 găște îndopate cu o greutate de 54 828 kg., cei din comuna Biharea au contractat livrarea a 5 465 găște îndopate cu o greutate de 32 790 kg., astfel de exemple putîndu-se da și despre alte comune din țară.

Așa cum s-a arătat, creșterea veniturilor din valorificarea păsărilor este în funcție de starea lor fizică la livrare. Efectuînd o îngrășare a păsărilor destinate valorificării, producătorii realizează pe de o parte o carne de calitate superioară ce se cumpără la prețuri mai bune, iar pe de altă parte se obține un spor în greutate ca rezultat a unei furajări suplimentare. Chiar dacă consumul de furaje este ceva mai mare pe durata îngrășării, producătorul își recuperează prin clasificarea păsărilor la o calitate superioară și prin sporul în greutate obținut nu numai cheltuielile suplimentare dar și un venit suplimentar mult mai mare decât în cazul valorificării păsărilor în stare de creștere și dezvoltare normală.

Valorificînd cantități cit mai mari de păsări la o calitate superioară prin unitățile cooperative de consum producătorii au posibilitatea de a-și crea venituri suplimentare din creșterea păsărilor și totodată rentabilitatea în această îndeletnicire.

Recoltarea și valorificarea penelor și fulgilor — sursă importantă de venituri

În creșterea păsărilor, pe lângă realizarea produselor principale, ouăle și carnea, valorificarea rațională a penelor poate aduce venituri însemnate producătorilor. Calea pentru valorificarea rațională a penelor este creșterea de palmipede — găște și rațe — specii de la care acest produs se poate recolta prin jumulirea pe viu de mai multe ori pe an și nu numai după sacrificare cum se întâmplă la celelalte specii.

Penele cele mai valoroase sint cele rezultate prin jumulire pe viu de la găște și rațe de culoare albă. Astfel, este mai economic ca într-o gospodărie în locul raselor de găște gris și rațe colorate, să se crească palmipede din rase cu pene albe.

Jumulirea pe viu se face în perioada de cădere naturală a penelor (năpirlire) care se produce de două ori pe an: vara cînd are loc schimbarea tuturor penelor și toamna cînd se schimbă numai penele mici și mijlocii. De reținut că în timpul năpirlirii, nerecoltarea penelor prin jumulire pe viu duce la risipirea lor. În unele județe ca Bihor, Arad, Satu Mare, Timiș și în ultimul timp Dolj, Mehedinți, Olt, Teleorman și altele în care jumulirea pe viu a palmipedelor a devenit o tradiție și producătorii au o experiență îndelungată în recoltarea rațională a penelor, ei practică 3—4 jumuliri pe an la găște și 2—3 jumuliri la rațe.

În toate cazurile, jumulirea pe viu se face după controlul stadiului de dezvoltare a penelor, care constă în smulgerea a cîtorva fulgi și dacă aceștia nu prezintă urme de singe la bază, jumulirea poate avea loc.

Înainte de jumulire, păsările trebuie lăsate la apă pentru a avea penele curate. După jumulire, vor fi ținute timp de cîteva zile în adăposturi ferite de umezeală și curenți de aer, iar pentru refacerea cit mai rapidă a penajului, este necesară o mai bună hrănire a păsărilor.

Începătorii, este mai bine ca prima jumulire a păsărilor să o facă în perioada 15 mai—15 iunie, a doua între 15 iulie—1 august, cînd se jumulesc pentru prima dată bobocii și a treia 15 sept.—15 oct., cînd se jumulesc pentru a doua oară bobocii.

În acest an, datorită timpului călduros din ultima perioadă, jumulirea de toamnă a palmipedelor se poate face pe scară mai largă îndeosebi în luna septembrie, precum și în prima jumătate a lunii octombrie.

Trebuie reținut faptul că penele rezultate din jumulirea de toamnă sint cele mai valoroase calitativ, putîndu-se obține prețuri pentru același sortiment de pene cu 10—12 lei/kg mai bun decît pentru penele obținute în primele jumuliri.

Avantajele ce le are un crescător care practică jumulirea pe viu, rezultă concludent din următorul exemplu: prin jumulirea de trei ori pe an a 10 găște albe, în perioada 15 mai—15 septembrie, se pot obține de la fiecare circa 300 gr pene, în total 3 kg. Penele din prima jumulire se valorifică la un preț de 80 lei/kg, iar cele din următoarele jumuliri, la 110 lei/kg. Crescătorul va obține pentru 1 kg din prima jumulire — 80 lei, iar pentru două kg din următoarele jumuliri 220 lei —

în total 300 lei, revenind un venit de 30 lei pentru fiecare gîscă.

În situația cînd un producător ar face o singură jumulire a găștelor în această toamnă, tot ar realiza un venit de circa 10—12 lei de la o gîscă, care este destul de stimulatoriu pentru efectuarea acestei operațiuni.

Cunoscînd faptul că penele se plătesc la achiziții pe sortimente și calități, un factor determinant fiind culoarea penelor, este necesar ca jumulirea găștelor cu penajul complet alb să se facă separat de cea a găștelor cu penaj gris. Exemplificăm avantajul respectării acestei măsuri prin aceea că pentru aceeași pană de gîscă albă se obțin prețuri între 90—110 lei/kg, în timp ce pentru penele de culoare gris sau în amestec alb cu gris se plătesc prețuri ce variază între 65—80 lei/kg.

Prețuri bune se pot obține și prin jumulirea pe viu a rațelor.

Cantități însemnate de pene se pot recolta și după sacrificarea păsărilor. Cu toate că prețurile pentru penele rezultate după sacrificarea păsărilor sint mai mici decît cele obținute pentru penele recoltate prin jumulirea pe viu, veniturile ce se pot realiza prin valorificarea acestora nu sint de neglijat, întrucît orice pasăre sacrificată trebuie să fie jumulită. Important este ca recoltarea penelor după sacrificare să se facă în bune condițiuni care să asigure menținerea calității.

Astfel, într-o gospodărie în care se sacrifică anual pentru consum un număr de 5 găște, 5 rațe, 5 găini și 10 pui, se pot obține pene în valoare de circa 65—70 lei.

La prețurile bune obținute prin valorificarea penelor, se mai adaugă și faptul că producătorii care valorifică pene își pot procura prin unitățile cooperative de consum sau achizitorii acestora unele mărfuri industriale ca: bambac fire țărănesc și alte mărfuri de folosință casnică.

Intrucît activitatea de jumulire pe viu a palmipedelor cit și cea de recoltare rațională a penelor după sacrificarea păsărilor, sint mai puțin cunoscute în unele județe și localități din țară, unitățile achizițoare ale cooperativei de consum au întreprins acțiuni deosebite pentru a demonstra în mod practic producătorilor ce venituri pot realiza din această operațiune.

Ținînd seama de avantajele arătate, se recomandă crescătorilor de păsări și tuturor gospodărilor de la sate să participe la demonstrațiile practice pe care le organizează unitățile cooperative de consum pentru recoltarea și valorificarea penelor.

Măsurile de popularizare întreprinse de unitățile cooperative de consum, stimularea producătorilor prin acordarea de prețuri bune și cu unele mărfuri industriale necesare în gospodăria personală, constituie un îndemn pentru toți crescătorii de păsări și pentru gospodinele de la recolta rațională cit mai mari cantități de pene pe care să le valorifice pentru cooperativele de consum și achizitorii acestora, sporindu-și pe această cale veniturile realizate din creșterea păsărilor.

Primele ciștiguri în aragazuri cu butelii acordate de C.E.C.

Titularilor libretelor de economii cu dobîndă și ciștiguri, Casa de Economii și Consemnațiuni le acordă, dobinzi și ciștiguri în obiecte, prin trageri la sorți trimestriale.

Incepînd cu tragerea la sorți pentru trimestrul III/a.c., care va avea loc la 30 septembrie 1969 se vor acorda la depunerile pe aceste librete și ciștiguri în aragazuri cu butelii, în afara ciștigurilor în obiecte care pot fi alese de ciștigători.

Important de reținut este faptul că beneficiază de ciștiguri în aragazuri cu butelii titularii libretelor de economii ieșite ciștigătoare ale căror librete au avut în cursul trimestrului pentru care se efectuează tragerea, un sold mediu trimestrial reprezentînd cel puțin 10 la sută din valoarea ciștigului (prețul aragazului și al buteliei).

În cazul în care nu se îndeplinește această condiție, titularilor libretelor ciștigătoare li se acordă în limita valorii ciștigului obținut, ciștiguri în obiecte la alegere.

Ciștigurile în aragazuri cu butelii se acordă titularilor libretelor ieșite ciștigătoare care se prezintă în termen de 30 de zile de la data tragerii la sorți, la unitatea care le-a emis libretele.

Cu aceste noi ciștiguri în aragazuri cu butelii, care s-au adăugat celorlalte ciștiguri la alegere în obiecte: garnituri de mobilă, televizoare, frigidere, aparate de radio etc., libretul de economii cu dobîndă și ciștiguri satisface într-o măsură tot mai mare interesele depunătorilor, aceștia beneficiînd de avantaje importante — dobinzi și o gamă variată de ciștiguri în obiecte.

Intreprinderea de industrie locală Nr. 1 Brăila

Piața H. Botev Bloc A 2. tel. 2990

Produce și livrează fără repartiție pe bază de comandă, avînd asigurată materia primă, următoarele:

- Guri de uam, din fire sîzal, ștreanguri, căpeștre.
- Uleiuri orice diametru, trînghii rufe, sloară, tapiterie.
- Plăpumișoare pentru copii matlasate: jachete cu bonete matlasate, garnituri de linet și din picbet pentru copii.
- Contecți diferite de vară din indian pentru copii.
- Koacoc metalice cu roată de cauciuc masiv (valoarea sub 300 lei buc.).
- Dușapuri metalice pentru haine, acte și scule.
- Săpun de rufe de 45 și 60 la sută grăsime.
- Luminări galbene și albe.
- Luminări pentru nunți și botezuri.
- Jucării din lemn într-un bogat sortiment.
- Produse din masă plastică (sunătoare pentru copii, YO-YO rătuște stropitoare, cuiere de perete pentru prosoape).
- Diverse alte produse din masă plastică la comanda beneficiarului.
- Paturi metalice, tip internat valoarea sub 300 lei.
- Aerafe și clipsuri pentru păr.

În atenția Cooperativelor agricole de producție și a întreprinderilor agricole de stat!

Fabrica de produse chimice „Sinteza” Oradea produce și livrează următoarele insecticide fitofarmaceutice de mare eficiență:

CARBETOX

se aplică în pomicultură, în legumicultură, în culturile de bumbac de tutun, de sfeclă de zahăr și în silvicultură, pentru combaterea insectelor rozătoare și sugătoare, împotriva păduchilor testosi și a acarienilor fitofagi. Are aplicații în zootehnie în combaterea endo și ectoparaziților vitelor și ai păsărilor de curte.

FOSFOTOX R (Rogor)

se utilizează în pomicultură, în cultura cerealelor în legumicultură, la plante industriale și plante ornamentale, în zootehnie etc. cu indicații speciale pentru combaterea aphidelor, acarienilor, păduchelui verde al mărului și al piersicului, păduchelui negru al sfeclii, mustei ciresilor, păduchelui de frunză etc.

FOSFOTOX E (Ethion)

se recomandă pentru combaterea acarienilor fitofagi în pomicultură și viticultură, a păduchilor testosi în tratamentele de iarnă. Are eficacitate mare în combaterea păduchelui de San José, păianjenului brun al pomilor, păduchelui cenușiu al verzei etc.

CIMEXAN

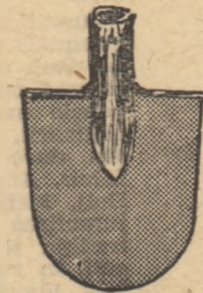
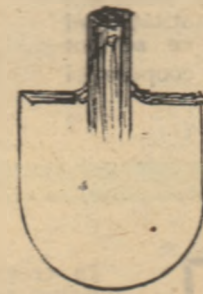
se întrebuintează pentru distrugerea radicală a insectelor parazite din locuințe și localuri publice în combaterea ploșnițelor, păduchilor, puricilor și muștelor. Instrucțiuni în folosință, la Fabrica de produse chimice „Sinteza” Oradea, str. Chimiei 3-7.

predindu-le la centrele de valorificare **IRVA**

am cumpărat unul plin!

Intreprinderea „11 iunie” Galați

Strada Mihail Kogălniceanu 16
Telefon 14249

produce și livrează fără repartiție:

Lopeți ușoare N. L. 732—52

Lopeți pentru pămînt și pietriș, tip rotund N. L. 734—52

Lopeți pentru pămînt și pietriș, tip Frankfurter

Casmale presate tip C. stas 495—49

Greble cu 8—10—12—14—16 și 18 dinți.

Marfa se livrează în legături de cite 10 bucăți.

Prețurile conform catalogului M.I.U.

UZINA DE ANVELOPE

Danubiana

București, Prelung. Șos. Olteniței nr. 181 — telefon 23 60 20 și 23 42 80, vinde fără repartiție la întreprinderi de stat, cooperative și către populație, garnituri anvelope pentru autoturisme, electro-stivuitoare și motostivuitoare, din dimensiunile:

1. 640—13	4. 695—14
2. 645—13	5. 700—14
3. 700—13	6. 600—15

Ultimele raze de soare căzuseră pieziș. Și, ca într-o vastă podgorie, feluritul miraj al culorilor se vestise altul și altul. Era toamnă, belșugul se adunase în hambare și oamenii se bucurau din plin. Era sărbătoarea recoltei. Curgea noaptea peste lumea noastră veselă. S-au aprins luminile. Feerie deplină. Exuberanța izbucnise în ritmuri de tobe. Aura rotundă a belșugului plutea peste vastul furnicar. Și mi s-a părut, sau aievea se întâmplase, târgul Moșilor se întruchipase într-un ornament specific: oala cu must. O culoare frumoasă de fruct se schimbăse cu alta, mustul se revărsa ca dintr-un izvor blanduzian, și nu putea stinge nepotolita arșiță a miilor de bucureșteni. Licoarea întunecată, ca de mură sălbatică, ispitise cu răcorile umbrarului din vie, trezise în fiecare nostalgia toamnei. Sacerdoții rustici descântau feeria în cîntec românesc vechi. Ne învăluise tremurul alămurilor, zămislirea aceea de sunete de trompetă, tresăream ca explozia chimvarelor. Și se întorcea fruntea noastră, a orașenilor, spre vetrele țărănilor. Era prima duminică a lui octombrie, îmi amintesc bine, era o zi plină, densă în lumina ei de rubin. Era strămoșeasca serbare a recoltei, Moșii.

Mai plutea în aer buciavatul fetelor venite de pe Valea Arieșului. Tulburătoare și îndelungă a fost chemarea tulnicriștelor, se păstrase în fiecare, o aud și astăzi, ca pe un glas al vitalității târgurilor de țară, sau poate ca pe o nostalgie a iarmaroacelor, sau a vârstei când bilciul mai este o lume multicoloră și de neuitat...

Și ne amintim acum, când scriem aceste rânduri, de Târgul Sărutului, urcușul anevoios, pădurea de fag sorbindu-și umbra din încremenirea Apusenilor. Vîntul și ploaia spulberară, nu odată, farmecul târgului de pe Muntele Găina. Și poate în mai mare măsură contribuieră însăși organizatorii. Mii de pelerini iau în fiecare an cu asalt, ca pe o nouă Meccă, mitul unui târg. Mii de oameni străbătînd în șir indian pilcuri de paltini, sau pinza întunecată a braziilor, sau odihnindu-se în calcușuri căptușite cu ferigă înaltă, la margini de rariște, sub tulpinile înalte de simboină. Nimic în afara mitului. O linie sinuoasă unise cerul cu spinările domoale și aproape golașe ale munților, ploua în ropote, noianul de răchiciță cu florile ca jarul, inebunite de furia de a se arăta cînd le bate soarele, aveau acum o tristețe demnă, resemnată. La cota 1846, lângă cruce, pe culmea „mitului”, în plin Târgul Sărutului, cer limpede. Locul unde se întemeiasă târgul de fete este bine ales și atât de potrivit traiului omeneș de pe aceste meleaguri! Un loc întins pe virful de munte, acesta este locul nedeiei. Face parte din acele locuri unde se adună lumea a-și schimba produsele, a se întîlni și a petrece. De astă dată nu în văile de ape, ci sus, pe înălțimi, pe „obcinele care despărțeau două văi, — fenomen care este general românesc” (v. C. Giurescu). Sînt recunoscute „tîrgurile de două țări” din regiunea muntoasă, în Carpații meridionali, la

Tîrgurile de țară

— REPORTAJ —

care veneau mulțimi de pe ambele versante. Și aici, pe fața de plai de la Găina tulnicriștele au rupt în bucăți de neliniște și singurătate cerul amestecat cu cețuri. Mrene violente săreau din unda Arieșului, spre rugul de mure. Finețe, pașiști. Cite un crîng moțesc, cite o foarte rară floare de omag, cu reflexele ei de ojele. Poate că sub un asemenea cer sorbise și Medeea otrava acestei flori. Lăpusnicul își adunase frunzele, timpul pe Găina se anunța „variabil”, totdeauna se strînge ghem ciulinul acesta cînd vremea cată a ploaie. Și iar se lăsase cerul cu nori peste mulțimea venită la târg — mai să-l prindem la brațe. O vreme ne învăluise creștetul. S-a lăsat apoi molcom spre glezne, și noi, oamenii, ne descoperirăm unul pe altul aici, la marginea cerului...

Târgul Sărutului. Călușii moțesci alunecînd pe coame negre de munte. Povirișuri cu iarbă teapănă, legîndu-se în tînguiri de siece. Situația în cer a târgului (sub noi se aflau cețurile, norii) răsise obsesia ritmului neînduplecat al orașelor. Dar Târgul Sărutului nu era târg de-adevăratele, ci un mit. Găteliile sărbătorești specific moțesci lipseau. Doar niște codane s-au arătat în port popular. Declinul tipului de costum femeiesc cu catrințe sau zăde roșii-cărămizii des învîrstate, cu varianta moțescă din Sălciova, se pare, este o realitate. Unde sînt năfrămile cu cașmir, cu margini înflorate, cămășile cu broderie neagră, armonizată cu broderia foarte bogat colorată a celor două pieptare?

Doar în muzee, fie ele din satul Avram Iancu sau cel etnografic, al Transilvaniei, din Cluj, se mai păstrează zădiile vechi, cămășile cu cheițe roșii sau cu pene țoțești. Nici măcar înlocuirea zădiilor roșii — cărămizii des învîrstate, cu cea zădie neagră, sub influența catrințelor săliștene, nu mai poate fi recunoscută: în anul acesta, pe Muntele Găina zădiile erau doar în amintirea zecilor de cercetători veniți de la „centru” pentru a mai prinde, într-un chip sau altul, ceea ce a rămas din mitul unui târg care se numește și azi al Sărutului. În mintea lor, zăda devenise ceea ce fusese cu două-trei decenii în urmă

și cămașa „cu ciupag”. E un tip de cămașă azi dispărut.

Am simțit agonia târgului. De la căile de acces neglijent supravegheate, pînă la haosul dezorganizării; de la „expoziția cu vinzare” a lemnului „pirogravat” a unei cooperative din Zlatna, pînă la programul artistic. Dar mai puternic era însăși mirosul de târg fără viață, pentru că există o lipsă de respect pentru oamenii locului. Se bea atât de mult încît nu știi pînă la urmă al cui târg este, al moșilor sau al celor veniți de pretutindeni. Mari băutori, evident, sînt „turiztii”. Ei se leagănă sau se prăvălesc, la întoarcere, într-o veselie furibundă, susținută de chiote în stare să te treacă toate răcorile cînd le auzi, pigmentate cu toate tonurile de piculină ale tranzistoarelor. Iar pașiștea rămîne după ei, ca după niște ființe a căror hrană unică este conținutul miilor de sticle cu etichete țipătoare de spiritoase, aruncate care încotro.

Am revăzut, după această invazie, noaptea bucureșteană, care nu refuzase nimic din bogăția bilciului tradițional, la Moși. Ploștile cu vin nu treceau din mină în mină, costumele pitorești ale fetelor sosite din toate colțurile țării lăsaseră și ele desigur gustul acela de artificialitate, dar oamenii dovediseră respect pentru locul unde se aflau. Da, fetele în port țărănesc plutiseră și ele într-un fum înțepător de pastramă de capră, asemenea hesperidelor. Iar dincolo de ele se aflau merele de aur ale Herei — uriașă piramidă clădită din poamele toamnei. Și dacă esențele de nori se plămădesc pe aceste locuri — și târgurile trebuie să-și trăiască viața, iarmaroacele să-și cheme oamenii, iar bilciurile să-și adune lumea aflată în treabă sau pur și simplu la o partidă de gură cască.

Este adevărat, nu poți vorbi de târg, de locul belșugului, cînd holda se topește în jarul alb al zilelor de secetă cum a fost anul trecut, de pildă. Văzusem Drăgaica, târgul buzoian de o săptămînă, prelungit apoi la Mizil. Un târg trist, cu oameni frămîntați de griji. Își aminteau, nu putea fi dată uitării, liniștea albă a secetei care a cuprins Moldova, țara, în urmă cu ani. Seceta intrase în tăcerea deplină a oamenilor. Numai arșița și lumina orbitoare trăiau. Mai întii vitele și-au robit setea, nălucind cumpene de fin-

fini, cîntece de izvoare. A venit rîndul oamenilor să trăiască neagra clipă a infometării. Au trăit în visuri cu fluvii de speranță, așteptînd apa. Și apa nu mai venea. Așa se născuse cîntecul, cîntecul acela pur ca lacrima, despre tinăra ciută mică a apelor și a ierbiței cîmpului, ciuta din deal, prigonită de gloanțe și plînsă de poetul adolescent, și lingîndu-și durerea din sarea morții. A fost o secetă cu foamele. Și oamenii nu uită. A fost o secetă cu pelinuri și cu nări dilatate de o cît de neînsemnată jilăveală a cerului și în lunile acestei primăveri. Și au fost și veri cu ploii cu noduri ca asta.

Ce cîntec ar putea închide în el, sub ce arcadă de mulțumire și recunoștință să așezăm victoria economiei socialiste? A fost o secetă, se va spune; dar o secetă fără foamele. Au fost ploii, dar n-am suferit.

Și iată-ne intrînd în labirintul toamnei, puternici ca totdeauna. Se va ridica, la sărbătoarea recoltei, o nouă feerie nopții. Și va fi transmisă în cortegii de veselie. Se vor strînge ca în toamna trecută poamele dealurilor. Afuzaliul Dobrogei și strugurii cu esențe aspre ai Odobeștilor, podgoriile Argeșului, ale Tirnavelor, grădiniștile Bărganului ieșite din ploii, din arșița de moarte. Toate se vor rîndui la marile târguri a acelor țiguri cărora le trebuie înlesnită existența, pretutindeni în țară. Se pot redeștepta aceste tradiționale târguri de țară, iarmaroacele. Aura belșugului se cuvine să le încununeze existența de acum și strălucirea de miine. Ar fi prea trist să rămînă doar numele unui târg. Cînd scriu aceste rânduri mă gîndesc la acel poet bănățean, la Traian Iancu, și la autorul partituri muzicale din opereta „Târgul de fete”. Ei au transpus într-un ritm cult această minunată frumusețe a târgului de fete de pe Găina; dar pînă și în opereta „Târgul dintre două țări” a fost nevoie să moară, din pricina neînțelese, după numai cîteva spectacole. Ce mai putem cere țigurilor de țară, ale căror spectacole s-au menținut din timpuri imemorabile? Nu și-au îndeplinit încă menirea.

Pe obcina care desparte două văi — trecutul și prezentul — trebuie să se mențină târgul ca un fenomen general românesc. Numai prin el putem intra în labirintul toamnei, la sărbătoarea belșugului.

ROMULUS ZAHARIA

ALBINA

Vedere din comuna Avram Iancu — Cluj

Metamorfoză

O dată în zori
Ne-am trezit într-un gînd:
Eu la mijloc,
Tu la mijloc:

O piatră te cerea pentru-ncercare
Un cer mă striga și mai tare.
Gîndul se rupse în două
Jumătatea cu mine se făcu roșă
Jumătatea cu tine cerb se făcu
Și mă păscu.

Pe la amlază
Soarele se lăcea că lumează
Și îi ardea de glume
Strigîndu-mă mai puțin după nume.
Jumătatea cu mine era în slujba lui
Jumătatea cu tine umbra mai mult
șul

Pînă se lăcea ca para
Și urca scara
Pînă la chindie
Cînd se știe
Că jumătatea mea
Avea
Șerpi fierbinți și păgîni
În loc de sîni
Arde-l-ar focul
Și dete peste tine norocul!

O dată cu seara
Soarelui îi murise țigara
Jumătatea ta era aer
Jumătatea cu mine era fîntînă
Ambele oricui la îndemînă.

O dată cu noaptea
Jumătățile veniră să se culce blind
O, ce frumos dormea un gînd!

ILEANA ROMAN

UNIVERSUL INFINIT

Secole de-a rândul idelle cu privire la un apropiat „sfârșit al lumii” — așa numite ideile eshatologice — au răspândit în sinul maselor de credincioși teamă și groază, creind uneori o adevărată psihoză a „sfârșitului”. O listă, începând cu anul 500 al erei noastre, incompletă, ne informează că până în prezent datele la care a fost prorocit începutul „sfârșitului lumii” se ridică la mai mult de 40 de ori. Nu odată însă acest „sfârșit al lumii” era legat de ivirea unor evenimente cosmice: eclipse, comete, asteroizi, stele noi etc. „Sfârșitul Pământului și al Universului nu au venit însă și nici nu puteau să vină. Ne asigură cercetările astronomice! Aspectul cosmologic al „sfârșitului Pământului sau Universului, prezintă următoarele posibilități: 1) Epuizarea energiei solare („stingerea” Soarelui). 2) Explozia Soarelui. 3) Ciocnirea Soarelui cu o altă stea. 4) Ciocnirea Pământului cu un alt corp ceresc. 5) Moartea „termică” a Universului. Să analizăm pe scurt aceste posibilități.

În ceea ce privește „stingerea” Soarelui, adică epuizarea energiei sale, acest lucru evident va avea loc; vor trece însă circa 5 miliarde de ani de acum înainte, până când astrul zilei va începe să prezinte semnele sfârșitului său. În 5 miliarde de ani, însă, civilizația noastră va avea timp să progreseze până

la stadiul care îi va permite evadarea în masă pe alte planete, potrivit continuării vieții, dacă Pământul nu va mai putea asigura condițiile necesare. De asemenea, în perioada celor 5 miliarde de ani, Soarele nu va prezenta nici un pericol de explozie, întrucât el este o stea de tip evolutiv normal, și nici decum o stea de tip exploziv. De altfel, pe planetele din jurul unei stele de tip exploziv nici nu este posibilă evoluția vieții la treptele unei civilizații. Posibilitatea ciocnirii Soarelui cu o altă stea a fost cercetată în amănunțime de către astronomi. Ținând seama de densitatea stelară care există în zona din Galaxia pe care o străbate Soarele cu cortegiul său de planete, Soarele i-ar reveni o ciocnire cu o altă stea abia o dată în șazeci de mii de sute de miliarde de ani! Practic, Soarele nu se va ciocni niciodată cu o altă stea, deoarece viața sa este — după cum am văzut — mult mai scurtă decât astronomica perioadă de mai sus. Aceasta se explică prin faptul că „spațiul locuibil” al Soarelui, printre stelele Galaxiei, este un cub cu latura de circa 7 ani-lumină.

Referindu-ne la ciocnirea Pământului cu un alt corp ceresc, relațiile calculele astronomilor care conduc — în ceea ce privește ciocnirea Pământului cu o cometă mare — la circa o ciocnire la 4 milioane de

ani cu capul cometei, sau o ciocnire la 400 milioane de ani cu nucleul cometei. Ciocnirea Pământului cu comete mici, cu asteroizi sau cu corpuri meteorice mari, poate să fie destul de frecventă, însă în acest caz, efectele ciocnirilor sunt locale, și nicidecum nu afectează întreaga planetă. De exemplu, raportul între volumul Pământului și volumul micilor planete Icarul care a trecut în anul 1968 pe lângă Terra, este ca și o sferă de 85 metri diametru față de o bilă de 1 cm. diametru. Desigur că, o astfel de ciocnire nu poate aduce „sfârșitul Pământului”!

Fapte astronomice incontestabile dovedesc caracterul infinit al Universului: nemărginit în spațiu și veșnic în timp! Așa-numita teorie a „morții termice” a Universului, este respinsă în prezent de către știință, datorită faptului că legile termodinamicii, care sunt implicate în acest proces, nu se pot aplica unui sistem infinit — adică întregului Univers.

Singura teorie care pare să corespundă din ce în ce mai mult realității, este teoria existenței nelimitate în timp și spațiu a Universului. Ori această constatare a cosmologiei moderne respinge atât idelle biblice cu privire la „începutul lumii” cât și idelle apocaliptice privitoare la un iminent „sfârșit” al întregului Univers.

ION CORVIN SÎNGEORZAN
directorul Observatorului
Astronomic Popular —
București

Transplantările de țesuturi și organe au devenit o practică obișnuită în chirurgia modernă. Și rezultatele obținute sînt cu adevărat spectaculare, chiar dacă unii dintre cei supuși acestor intervenții au decedat. Important este însă faptul că s-a dovedit, practic, că oamenii sortiți inevitabil morții au putut fi menținuți în viață un timp mai mult sau mai puțin îndelungat. Greutățile ce se ridică în calea unor asemenea intervenții

INCOMPATIBILITATEA BIOLOGICĂ

chirurgicale sînt numeroase. Și dacă cele de ordin tehnic au fost, în mare măsură, rezolvate, cele legate de natura organismului uman sînt, deocamdată, mai greu de rezolvat. Printre acestea se numără și incompatibilitatea biologică. Datorită acestui fenomen nu se pot face, de pildă, transfuzii de sînge de la o persoană la alta, decît în cazul cînd atît donatorul cît și primitorul aparțin aceleiași-grupe sanguine.

Iată însă că, de curînd, academicianul sovietic V.D. Timakov, președintele Academiei de Științe Medicale a Uniunii Sovietice, a declarat că potrivit datelor de care dispun în prezent oamenii de știință sovietici, incompatibilitatea biologică poate fi biruită. Problema este într-un stadiu experimental, întreprinzîndu-se studii pe un front larg. În acest scop s-a hotărît înființarea în U.R.S.S. a Institutului pentru transplantarea organelor și țesuturilor, în cadrul cărui se vor întreprinde cercetări temeinice pentru găsirea căilor de înlăturare a barierelor biologice ce se mai ridică încă în calea reușitei transplantărilor de țesuturi și organe.

REALIZĂRI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE ROMÂNEȘTI

Complexe zootehnice

În cadrul acțiunii de industrializare a producției agricole, în țara noastră funcționează 40 de unități destinate îngrășării vitelor, avînd capacitate de la 1 000 la 4 000 locuri, 12 complexe moderne pentru creșterea și îngrășarea porcilor și 22 combinate de avicultură (creșterea păsărilor). Acestea livrează 80 la sută din totalul cantității de carne de vită, 45 la sută din producția de carne de porc, 99 la sută din volumul total de producție de ouă și 50 la sută din cel al producției de carne de pasăre.

Alte șase complexe pentru creșterea și îngrășarea de porci, avînd o capacitate de 150 000 capete pe an cu o greutate a fiecărui exemplar de 116 kg., sînt în prezent în construcție. Se vor mai construi alte patru mari complexe pentru creșterea păsărilor, numai în scopul livrării de carne, avînd fiecare o capacitate de circa 20 000 tone.

Aparat ingenios

La Institutul de foraj-extracție petroliferă de la Cămpina, inginerul Ioan Nicolau a conceput și realizat un procedeu și un dispozitiv pentru măsurarea automată și continuă a greutății specifice a lichidelor care curg, sub presiune, în conducte, folosind cîntărea continuă a greutății unui volum constant de fluid. Această metodă va permite măsurarea greutății specifice a fluidelor în orice condiție de presiune, în regimul de lucru. Necesitatea corectării temperaturilor este eliminată datorită faptului că fluidul de referință menține, prin conductibilitate, o temperatură egală celei a fluidului măsurat.

În comparație cu aparatul actual, precizia noului aparat românesc este cu mult mai mare.

SFATUL MEDICULUI

OUĂLE ÎN ALIMENTAȚIE

Oul este un aliment aproape complet care conține: fier, fosfor, calciu, grăsimi, albumine și vitamine. Datorită acestei compoziții are o mare valoare hrănitivă, dar trebuie folosit în alimentație cu multă chibzuință.

Este foarte bun pentru copii. Gravidelor sănătoase și care nu au tulburări care să le interzică consumarea de ouă, le recomandăm 4-5 pe săptămînă, iar femeilor care alăptează cite un ou zilnic. În general pentru adulți, sînt necesare organismului 3-4 ouă pe săptămînă. Dacă însă prezintă unele boli cum este hipertensiunea arterială sau ateroscleroza, atunci se va renunța, pentru că ouăle conțin colesterol și nu mai pot fi folosite ci dimpotrivă devin dăunătoare. Ouăle sînt foarte hrăni-

toare pentru convalescenții după unele boli, cum este, de exemplu gripa.

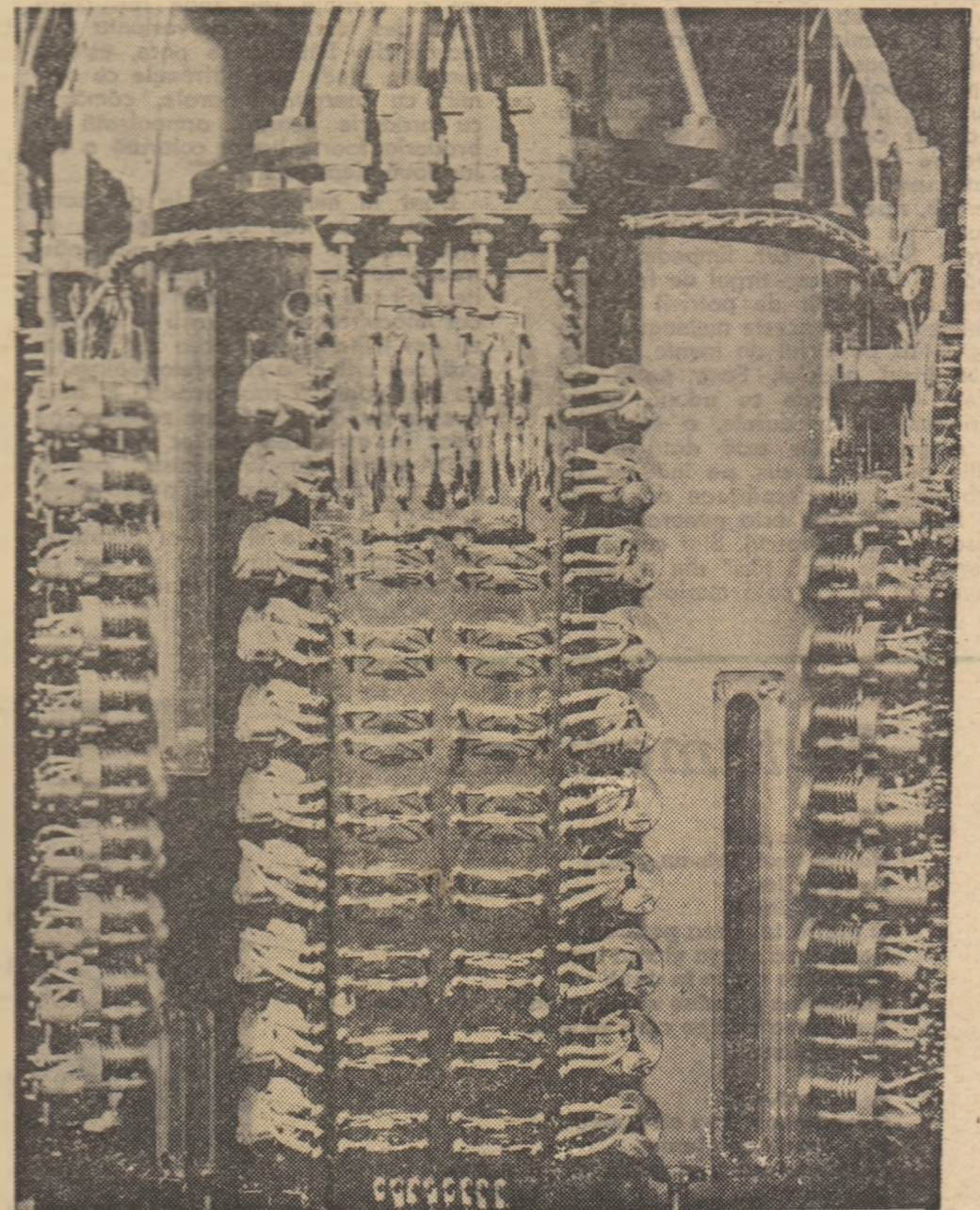
Persoanele sănătoase care abuzează de consumul de ouă mai cu seamă răscoapte, pot să capete tulburări ale ficatului și ale veziculei biliare, constipație, indigestie, etc. De fapt, suferinșilor de boli de ficat sau boli ale căilor biliare, le sînt interzise ouăle. Nici bolnavilor de rinichi care au tulburări, printre care de pildă albumină în urină, nu le este permis să mănînce ouă.

În alimentație, recomandăm ouăle proaspete. Înaintea oricărui fel de preparare ele trebuie însă să fie bine spălate cu apă. În acest fel se curăță coaja de impurități și totodată diferiți microbi care se pot așeza pe coaja lor în porozitățile cojii. Ca fel de preparare, se preferă fierberea 1-3 minute, pentru că sub această formă oul este mai ușor suportat de stomac față de ouăle prăjite, sub formă de omeletă sau ochiuri, a căror digestie este mai grea.

Dintre ouăle păsărilor de curte cele de găină sînt cele mai recomandabile. Ouăle de gîscă și curcă sînt foarte bogate în grăsimi dar și toxicitatea lor este mai mare. În ceea ce privește ouăle de rață, acestea sînt bune numai foarte proaspete și dacă se prepară fierte timp de 15 minute, pentru ca să se distrugă un microb foarte periculos (salmonela) care produce intoxicații alimentare grave. Ouăle de rață nu se vor întrebuiți niciodată pentru prepararea de creme, maioneză, prăjituri etc.

Dr. EUGEN ȘERBĂNESCU

CREIER ELECTRONIC

CE SĂ CITIM

În lucrarea apărută în colecția „Orizonturi” sub semnătura lui Paul Simionescu este înfățișată personalitatea complexă a lui Dimitrie Cantemir, domnitor al Moldovei și savant umanist, figură unică în istoria domnilor Țărilor Române. Evocînd eve-

nimente dramatice ale scurtei sale domnii ce au culminat cu încercarea eșuată de a recuceri independența și demnitatea Moldovei, autorul evidențiază, în același timp, creația filozofului, literatului, omului de știință Dimitrie Cante-

mir, ale cărui opere i-au adus un renume european.

Ilustrațiile cuprinse în lucrare, în cea mai mare parte inedite, prezintă aspecte din viața „prințului savant” începînd cu sederea sa la Constantinopol și sfîrșind cu exilul din Rusia.

DIMITRIE CANTEMIR

PE MERIDIANELE GLOBULUI

Săptămîna internațională

A XXIV-A SESIUNE
A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U.

În prezența delegațiilor celor 126 de state membre, a secretarului general, U Thant, și a președintelui sesiunii trecute, Alberto Fuentes Mohr, ministrul de externe al Guatemalei, s-a deschis marți, la New York, cea de-a XXIV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. După constituirea comisiei de verificare a deplinei puteri, a fost ales președintele actualii sesiuni în persoana d-nei Angie Brooks, subsecretar de stat al Libiei. Au fost aleși apoi președinții comitetelor Adunării Generale.

Pe ordinea de zi a actualii sesiuni, au fost înscrise deja 102 puncte. Un loc deosebit de important îl ocupă problemele păcii și securității mondiale dintre care amintim: problema dezarmării generale și totale, necesitatea urgentă a suspendării experiențelor nucleare și termonucleare, raportul conferinței pentru dezarmare de la Geneva și altele.

A trecut un deceniu de la inițierea „Delegației privind acordarea independenței tuturor țărilor și popoarelor coloniale”. În pofida eforturilor permanente și multiple ale O.N.U., mai există încă în lume numeroase cazuri de încălcare a drepturilor inalienabile ale popoarelor la libertate, independență și autodeterminare. Așa se explică faptul

că colonialismul, apartheidul, discriminarea rasială alcătuiesc grupul cel mai mare de probleme trecute pe agenda celei de-a XXIV-a sesiuni.

Republica Socialistă România se numără printre cele 14 state care au propus și în cadrul actualii sesiuni să se discute problema restabilirii drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U. și în toate organismele sale. Reintegrarea în drepturi a R. P. Chineze constituie o cerință vitală a păcii în lume și ea izvorăște din însuși caracterul de universalitate al Organizației Națiunilor Unite.

În anul 1970 se va împlini un sfert de veac de la crearea Națiunilor Unite. Desfășurându-se într-un asemenea moment, lucrările actualii sesiuni prezintă o deosebită importanță în vederea întăririi acestui for internațional, promovării consecvențe în practica relațiilor dintre state a principiilor fundamentale ale Cartei O.N.U. Marea însemnătate a celei de-a XXIV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. rezultă și din faptul că pînă în momentul de față și-au anunțat prezența mai mulți șefi de state, circa 10 premieri și vicepremierii și aproximativ 100 de miniștri de externe.

SITUAȚIA DIN VIETNAM

O veste a zguduit opinia publică mondială. Tînărul Greg Rogers, în

vîrstă de numai 15 ani s-a sinucis pe platforma uneia din terasele Capitolului din Washington. Asupra lui s-a găsit o scrisoare adresată guvernului american în care se arată că a trecut la acest act disperat pentru că „conștiința lui nu se mai poate împăca cu continuarea războiului din Vietnam”. Protestele poporului american și ale opiniei publice mondiale devin tot mai vehemente și glasurile iubitorilor de pace condamnă continuarea războiului nedrept și inuman din Vietnam.

Săptămîna trecută la Casa Albă, a avut loc o conferință în problema războiului din Vietnam. Cu acest prilej, liderul majorității democratice din Senatul S.U.A., Mike Mansfield, și-a exprimat regretul față de hotărîrea continuării operațiunilor militare din Vietnamul de sud. El a subliniat că Statele Unite „trebuie să folosească orice prilej” pentru a se pune capăt războiului. „Vreau să sper — a declarat Mansfield — că alte retrageri de trupe americane vor fi anunțate în curînd”.

Marți, purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Ronald Zeigler, a anunțat că președintele S.U.A., Richard Nixon, a hotărît că pînă la 15 decembrie a.c. să fie retrasi din Vietnamul de sud încă 35 000 de militari americani. Președintele Nixon a ținut însă să precizeze că Statele Unite vor continua să mențină 480 000 de militari americani în Vietnamul de sud pentru a sprijini regimul saigonez.

Asemenea măsuri nu sînt menite a duce la soluționarea, în interesul păcii, a războiului din Vietnam. Popoarele iubitoare de pace așteaptă măsuri eficiente care să ducă la curmarea războiului din această parte a lumii, la asigurarea libertății poporului vietnamez de a-și rezolva singur propriile sale probleme, fără amestec străin. Este un drept al poporului vietnamez hotărît să lupte pînă la re-

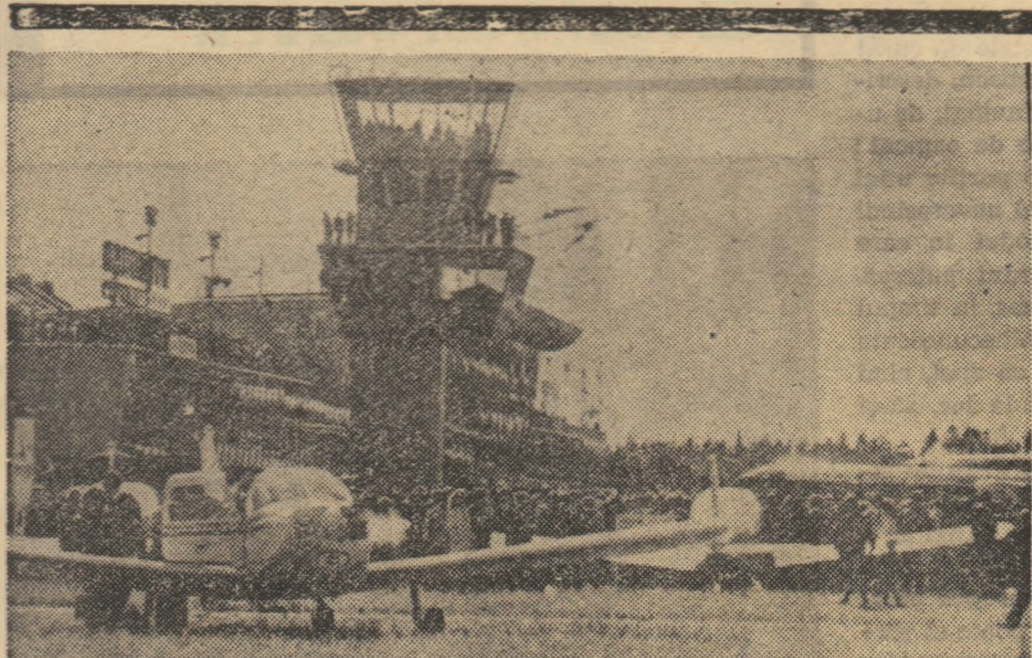
cucerirea independenței și libertății sale.

ORIENTUL APROPIAT

Opinia publică internațională și-a exprimat indignarea și dezaprobară totală în legătură cu actul de incendiere a moscheii Al-Aksa din Ierusalim. D z tînd această problemă, Consiliul de securitate a adoptat luni noaptea, cu 11 voturi pentru, 4 abțineri (S.U.A., Paraguay Columbia și Finlanda) și nici un vot contra, proiectul de rezoluție prezentat de Pakistan în numele a 24 de țări arabe și islamice.

După ce reafirmă principiul că orice cucerire de teritorii cu ajutorul forțelor armate este inadmisibilă, rezoluția condamnă Israelul pentru că nu s-a conformat hotărîrilor anterioare adoptate de Consiliul de Securitate cu privire la Ierusalim. În rezoluție se subliniază, de asemenea, că „orice distrugere sau profanare a clădirilor, locașurilor religioase și locurilor sfinte din Ierusalim, sau orice aprobare a unor asemenea acte poate afecta în mod serios pacea și securitatea internațională”.

Agențiile de presă transmit știri privind desfășurarea unor operațiuni militare care duc la agravarea situației din Orientul Apropiat. Interesele păcii și ale tuturor popoarelor cer în mod imperios înlăturarea focarului de neliniște și război din această zonă. Tara noastră și-a exprimat și își exprimă cu consecvență convingerea că drumul păcii și securității în Orientul Apropiat nu poate fi altul decît acela al soluționării pe baze reciproce acceptabile a divergențelor existente, crearea premisei pentru dezvoltarea tuturor popoarelor din această regiune pe calea independenței și progresului. Numai o asemenea cale corespunde intereselor popoarelor, cauzei păcii generale.

La Helsinki a fost inaugurat recent un nou pavilion al aeroportului. Cu acest prilej a fost deschisă o expoziție a Asociației finlandeze de aviație

FINLANDA — țara lacurilor

În nordul continentului nostru se află una dintre cele mai frumoase și interesante țări din lume — Finlanda. Mărginindu-se cu Norvegia, Uniunea Sovietică, Suedia și Marea Baltică, ea este denumită, pe bună dreptate, țara lacurilor, munților și pădurilor. Există aici circa 60 000 de lacuri, uriașe masive păduroase și munți străvechi. Finlanda are o suprafață de 337 079 km. p. și o populație de aproximativ 4,6 milioane locuitori. Capitala țării este Helsinki.

Principala bogăție a țării o constituie pădurile de conifere (brazi, pini, molizi etc.) care ocupă peste 70 la sută din teritoriul țării. În subsol se găsesc zăcăminte de minereu de cupru, de fier, nichel, aur, vanadiu etc.

Finlanda este o țară industrial-agrară, economia ei fiind orientată, în special, spre valorificarea bogatelor resurse lemnoase. Există o puternică industrie pentru producția de cherestecă, hirtie, celuloză, placaje, case prefabricate, mobilă și celofibră. Energia electrică este furnizată, mai ales, de hidrocentrale.

O ramură importantă a economiei finlandeze este industria producătoare de metale și construcții de mașini. Industria navală, care ocupă de asemenea un loc de seamă în economia țării, produce spărgătoare de gheață și nave cu un deplasament de 6 000—20 000 de tone, motoare de nave, macarale etc.

În economia agricolă s-a dezvoltat mai mult creșterea vitelor. Culturile agricole formate din ovăz, secară, grâu de primăvară, sfeclă de zahăr și cartofi, ocupă doar 8 la sută din suprafața cultivabilă. Este dezvoltat vinul, iar în ferme se cresc animale cu blănuri scumpe.

Finlanda exportă produse lemnoase, celuloză și hirtie, utilaje pentru industria lemnului, piei și blănuri prețioase care îi aduc un important venit.

În timpurile străvechi, pe teritoriul

actual al Finlandei au trăit triburile finlor sum, em și saam. După ce, de-a lungul veacurilor a fost pe rînd cînd sub stăpînire Suediei cînd sub a cea a Danemarcei ori a fostei Rusii țariste, Finlanda a devenit independentă în anul 1917. Harnicul și talentatul popor finlandez a pășit cu hotărîre pe drumul dezvoltării economiei și culturii. Astăzi, pretutindeni în Finlanda se pot vedea rezultatele eforturilor depuse pentru modernizarea economiei.

Viața culturală finlandeză cunoaște o puternică efervescență. Finlandezii citesc mult. O statistică a U.N.E.S.C.O. îi clasa, nu de mult, pe un loc de frunte în ierarhia mondială a lecturii. La o populație de numai 4,6 milioane de oameni există nu mai puțin de 123 de ziare. La Helsinki, oraș cu 650 000 de locuitori, există 13 teatre. Folclorul finlandez este bogat și variat și se bucură de o bună apreciere peste hotare.

Finlanda este o țară neutră care duce o politică consecventă de pace, de apărare a suveranității și independenței sale naționale, de bună înțelegere cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică. O importanță deosebită o au în cadrul acestei politici internaționale relațiile bune stabilite după cel de al doilea război mondial cu Uniunea Sovietică. Un factor stabil, continuu în politica internațională a Finlandei îl constituie, de asemenea, relațiile economice, politice, culturale și militare trainice cu celelalte țări nordice.

Între Finlanda și țara noastră sînt stabilite relații de bună înțelegere și colaborare bazate pe principiile suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

Vizita pe care o va face în curînd în țara noastră (22—26 septembrie) președintele dr. Urho Kekkonen va duce la adîncirea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală între România și Finlanda în folosul și spre binele popoarelor române și finlandeze.

• În editura „Berland Verlag” din Viena a apărut, de curînd, cea mai bogată antologie în limba germană a liricii românești. Volumul reunește 273 poezii (7 000 de versuri), ale unui număr de 114 poeți.

Antologia va fi difuzată într-un tiraj larg în Austria, R. D. Germană, R. F. a Germaniei și Elveția.

• Ansamblul folcloric românesc „Cununa de pe Someș” a prezentat, la finele lunii iunie a.c., o serie de spectacole în Franța, în cadrul celui de al 5-lea Festival internațional de la Senecus, obținînd premiul I.

Peste tot, pe unde au trecut, artiștii amatori români au cucerit aplauzele entuziaste ale publicului francez, care a

PREZENȚE ROMÂNEȘTI

admirat bogăția folclorului românesc — cântecurile, cîntecele și costumele populare din diferite zone ale țării.

• Tot în Franța a început un turneu, la începutul lunii trecute, și ansamblul folcloric de amatori „Doina” din Pitești.

Spectacolul inaugural a avut loc în curtea castelului din Mont-Severoux, localitate de lângă Lyon. Au asistat primari a 12 localități din regiune, precum și un numeros public.

• Țara noastră a fost și este prezentă în ultima vreme la o serie de târguri internaționale — Leipzig, Viena, Zagreb, Salonic, Brno, etc. În pavilioanele organizate au fost prezentate: produse ale tinerei noastre industrii constructoare de mașini, produse chimice, mașini de prelucrare a lemnului, mijloace de transport, mobilă, textile și altele.

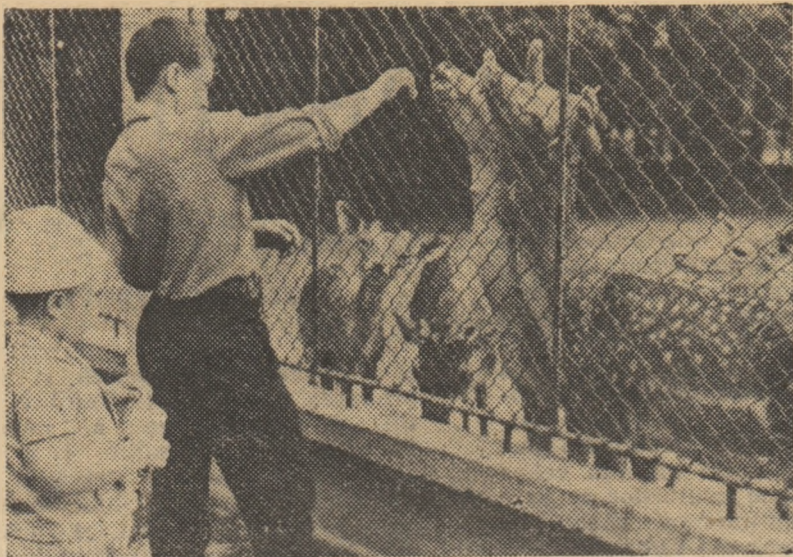
Peste tot produsele românești s-au bucurat de o bună apreciere din partea publicului vizitator și a firmelor interesate.

Vizitatorii admiră exponatele firmelor românești la standurile Tîrgului de la Brno — Cehoslovacia

ALBINA

Prietanii

Foto: E. ZERONIAN

PĂSĂRI GIGANT ÎN BĂRĂGAN

Drobia nu mai este cea mai mare pasăre a Bărăganului. Prin locurile străbătute odinioară de Odobescu, a poposit de curând așa numita „Vana avis” (latinescul *avis* înseamnă pasăre), prin urmare o pasăre necunoscută, cu o deschidere a aripilor de cițiva metri. Vânătorii și ornitologii vor fi poate dezamăgiți să afle că „Vana avis” este o pasăre de fier. Adusă de hidroamelioratori, ea are sarcina să înlocuiască stă-

vilarele de tip vechi de pe canalele magistrale. Suplă și ușoară, în ciuda gabariturii ei, sensibilă datorită unui flotor cu care este prevăzută, această vană ultramodernă, având înfățișarea unei mari păsări acvatice, se ridică automat sau coboară pentru a închide canalul cu un tablău, în funcție de nivelul apei.

Așadar, fără să consume măcar un grăunte, uriașele păsări țin locul stăvilarelor, nesupravegheate de nimeni.

Discuții despre nocivitatea țigărilor se poartă de multă vreme, sînt cunoscute numeroase acțiuni menite să-l determine pe fumător să renunțe la „iarba dracului”.

O companie de asigurări din Olanda a hotărît să acorde nefumătorilor o reducere de 3 la sută. Beneficiarii ai acestei înlesniri vor fi bărbații în vîrstă de la 23 la 50 de ani, care nu au fumat niciodată sau care au renunțat la fumat, de cel puțin trei ani.

În Berlinul de vest există un anumit număr de telefon. Dacă formezi acest număr, auzi o voce care spune: „Apelul telefonic este primul pas spre eliberarea de patima fumatului”.

PRO ȘI CONTRA FUMATULUI

Iui. Vă felicităm pentru această hotărîre.”

Și glasul imprimat pe bandă de magnetofon continuă să dea diferite sfaturi în numele „asociației germane pentru combaterea fumatului”. După părerea asociației, desintoxicarea este posibilă atunci cînd sînt urmate sfaturile sale, din-

tre care amintim renunțarea la consumul de băuturi și mâncăruri picante, cum ar fi cafeaua, alcoolul sau condimentele puternice. În locul acestora se recomandă apă proaspătă sau sucuri de fructe și plimbări lungi.

Înainte de a pleca la plimbare citiți totuși părerea unui polonez despre avantajele unui fumător: nu este mușcat de ciini, deoarece miroase a tutun, iar ciinii au un dezvoltat simț al mirosului; nu riscă să fie vizitat de hoști, deoarece stă treaz toată noaptea și... tușește; fumătorul nu îmbătrânește pentru simplul fapt că nu atinge o vîrstă înaintată.

● Se cunoaște o lege destul de veche care reglementa viteza de circulație. Ea datează din 1678, cînd, sub presiunea publicului, autoritățile din orașul Newport (America) au fost nevoite să impună căruțașilor și birjarilor să circule la pas în zilele de duminică, pentru a nu-i stînji pe pietonii care se plimbau.

CURIOZITĂȚI RUTIERE

● Se spune că circulația pe stînga a fost adoptată în Anglia cu scopul de a înlesni călătorului să țină frinele cu stînga, avînd mîna dreaptă liberă pentru folosirea pistolului în caz de pericol.

● Primul specialist în construirea și amenajarea șoselelor moderne a fost inginerul John Metcalf. Deși orb, el a reușit să construiască 200 mîle de șosea.

A urmat apoi John Macadam, căruia îi aparține metoda de acoperire a șoselelor cu... macadam.

● Legile engleze au fost multă vreme nefavorabile perfecționării vehiculelor cu aburi, care începuseră să apară încă din 1796 în Franța și mai tîrziu în S.U.A. Așa se face că prin 1836, în Anglia, vehiculele cu aburi puteau circula doar cu o viteză de 4 mile și numai dacă înaintea lor mergea un om care avea un steag roșu în mînă. Orice căruțaș sau birjar putea face semn cu mîna și vehiculele cu aburi trebuiau să oprească pentru a acorda prioritate căruțelor și trăsurilor.

● Înainte de 1700 nu exista nici o stradă luminată, iar pietonii care circulau noaptea aveau lumină de la... lună. În nopțile fără lună se foloseau torțe. La începutul secolului XVIII, pe timpul lui Ludovic al XIV-lea, au fost instalate la Paris primele lanterne pe străzi. Ele au fost înlocuite prin 1765 cu lămpi cu petrol.

SECRETUL LUI SAMSON

Știința a privit întotdeauna cu neîncredere actele de curaj ale vajnicului Samson, descrise în Biblie. Să învingi, de unul singur, o mie de oameni! Să duel în spate porțile unui oraș! Dar cel mai neverosimil lucru părea modul în care Samson și-a pierdut puterea, după ce a fost tuns, în timpul somnului, de binecunoscuta Dalila. Pentru ca apoi, cînd părul i-a crescut la loc, să-și recapete întreaga forță.

Iată însă că un grup de istorici, fizicieni și astronomi din orașul Stonehenge (Anglia) a publicat recent o lucrare care aruncă o lumină asupra acestei povești. Părul poate să servească drept receptor pentru o anumită energie, provenind din cosmos. Printre oameni, rareori se întîlnesc însă indivizi care să posede această calitate. Se pare că Samson a fost unul dintre aceștia.

ELENA POPA

Romancierul francez Nicolas Rethy de la Bretonne de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea este autorul a peste 200 de cărți. Mai mult din 150 dintre acestea nu au fost scrise, ci de-a dreptul tipărite. Faptul pare

CĂRȚI NESCRISE

ciudat și aproape imposibil. Explicație este că romancierul era totodată și zefar. Pe vremea aceea nu se foloseau mașini de scris, iar scrierea textelor cu pana de gîscă era destul de anevoioasă. Iată de ce autorul culegea singur textul romanelor pe măsură ce le compunea.

La Muzeul din Odorheiu Secuiesc există o colecție din pipe lucrate la sfîrșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX. Ele sînt confecționate din lemn de tisă, os, ceramică, alamă etc. și sînt bogat împodobite cu diferite motive decorative istorice și scene de viață. Unele dintre ele au o lungime de aproape 1 m.

Pe scurt

● Prima virgulă într-o carte a fost folosită la finele secolului al 15-lea de către italianul Aldo Manzio din Veneția. Pînă atunci se foloseau în scris numai punctul și două puncte.

● Avionul a fost folosit pentru prima oară în serviciul armatei române cu prilejul unor manevre ce au avut loc în anul 1910 în Oltenia. Acest zbor a fost efectuat de către pionierul aviației românești — Aurel Vlaicu.

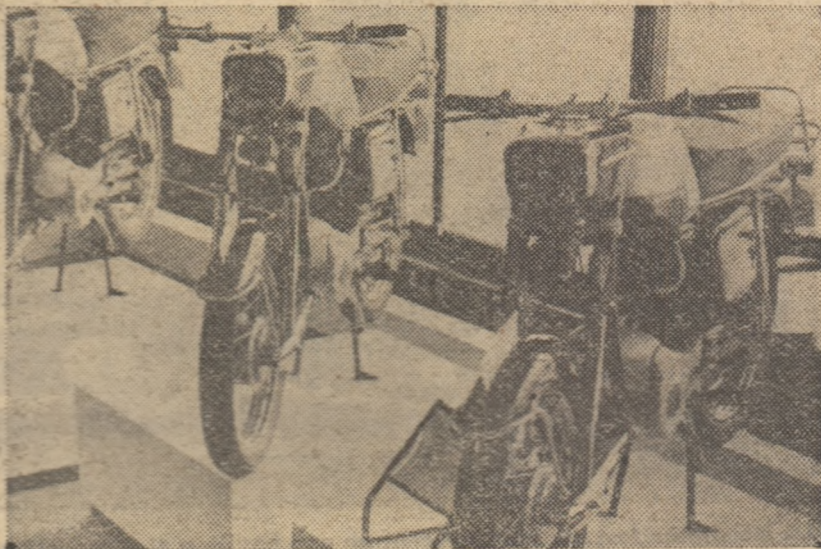
● În tînrul stat Trinidad-Tobago se află un lac, unic în felul său în lume. El nu con-

ține apă, ci asfalt, care s-a format în urma unor erupții vulcanice.

● La un congres medical ținut recent în California (S.U.A.) a fost prezentat un nou model de piele artificială, care se poate grea cu succes în caz de arsuri grave.

● Păstrăvul, sprintărul pește al apelor noastre de munte, poate atinge o viteză de 31 kilometri pe oră.

● Cel mai mare muzeu de ceasuri din lume se află la Geneva, în Elveția. Aici este expus și cel mai mic ceas, construit pînă acum, care are un diametru de numai 11 milimetri și o greutate de 5 grame.

Noul tip de motoretă „Carpați” prezent la EXPO '69

FIȘĂ CINEMATOGRAFICĂ

STAN ȘI BRAN

Oliver Hardy (Bran). Actor american, născut la Atlanta la 18 ianuarie 1892, mort la Burbank (California) la 7 august 1952. Fiu de avocat, încă din copilărie a apărut într-o serie de spectacole pe vapoarele care parcurgeau afluenții fluviului Mississippi. O bună bucată de vreme (1918-1925) a condus un studio de Scurt-metraje comice, iar ca scenarist și actor al lui Hal Roach îl întîlnește în 1925 pe Stan Laurel, cu care va forma de atunci înainte un cuplu comic indisolubil. Slăbul, timidul și lunatecul Laurel oferea un contrast psihologic viabil față de grasul, lăudărosul și prozaicul Hardy; primul era o „victimă” rafinată, al doilea „un călău” omnipotent, dar sumar, cu o ușoară nuanță de melancolie. Apariția cuplului comic s-a transformat într-un mare succes mondial. (Cele mai izbutite filme de lung-metraj: Fra Diavolo — 1933; Tiganca — 1936. În 1952, Laurel și Hardy au realizat în Franța un film satiric asupra bombei atomice. Acesta a fost ultimul lor film. Succesul filmului a determinat televiziunea americană să prezinte o retrospectivă a filmelor celebrului cuplu comic. Interesul stîrnit de retrospectivă a

asigurat celor doi încercarea unui contract pe termen lung la T.V., unde urmau să realizeze noi filme cînd, Oliver Hardy — care, cu toată înfățișarea sa de elefant, era adevăratul „creier” al cuplului — jucă un ultim rengași vechiului său amic, Stan Laurel: mari de o hemoragie cerebrală intervenită după o pneumonie contractată cu ocazia unui turneu teatral în Anglia.

Stan Laurel. Actor american (păstrîndu-și cetățenia engleză și numindu-se în realitate Arthur Stanley Jefferson) s-a născut la Ulvershore (Lancashire) la 16 iunie 1890. La început clown de circ, a ajuns în Statele Unite împreună cu o trupă de varietăți, unde s-a îndelîtnicit a fi dublura lui Charlie Chaplin (între 1906-1912). E angajat de același producător Hal Roach care-l descoperise pe Hardy și turnează vreo 50 de filme burlești pînă în 1925 cînd Hal Roach are ideea de a-l cupla cu Hardy. De atunci carierele lor devin de nedespărțit. A murit la 23 februarie 1965 la Santa-Monica sărac, după o boală grea și lungă. Un atac de hemicoplegie care îl atînge în 1963 nu-i mai permitea să se deplaseze decît topînd. Ar fi măcabru de a vedea în acest detaliu — cum n-au ezitat s-o facă unele ziare occidentale în momentul morții sale — un „gag” involuntar. Locul lui Stan Laurel în filmul comic merită o caldă aducere aminte.

M. I.